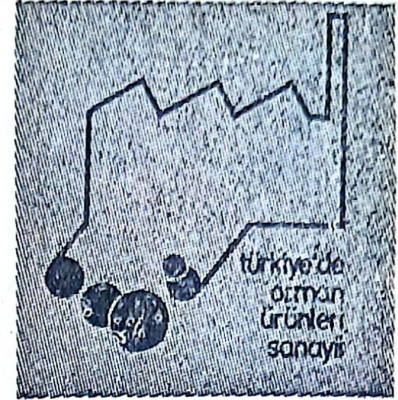

halkın ormanı 6

türkiye'de
orman
ürünleri
sanavii

İÇİNDEKİLER

ORMANCILIK KURULTAYI TOPLANMALIDIR	2
TÜRKİYE'DE ORMAN ÜRÜNLERİ SANAYİİ	3
TARIM VE ORMAN ÜRÜNLERİ SANAYİİ	17
AĞAÇ SANAYİİNİN SORUNLARI VE BU SORUNLARIN ÇÖZÜMLERİ	21
DÜNYA'DA ORMAN ÜRÜNLERİ SANAYİİ	25
ORMAN BAKANLIĞINDA NELER OLUYOR?	29
CELAL SOYCAN'IN ELEŞTİRİSİ ÜZERİNE	36
HABERLER	37
DÜNYA ORMANCILIĞI	47

Ormancılık Kurultayı Toplanmalıdır!

Dergimiz bu sayısıyla birinci yayın yılını doldurmaktadır. İlk sayımızdan bu yana gerek tartışma sayfalarımızda yer alan yazılarda gerekse diğer yazılarımızda Ormancılık Kurultayı üzerinde durduk. Gerçekten de ülke miz ormancılığının orman köylü ve işçilerinin içinde bulunduğu bugünkü şartlarda izlenen politikanın değiştirilmesi zorunlu hale gelmiştir. Orman köylülerinin içinde bulunduğu orta çağ şartları değiştirilmelidir. Orman İşletmeciliğinin yapısında köklü değişiklikler yapılmalıdır. Ağaçlandırma, koruma v.b. konularda yapılması zorunlu hale gelen köklü değişiklikler vardır. Her yıl yanan, yağmalanan, kesimle boşaltılan ormanlık sahalar bu konuda gerekli tedbirler alınmazsa gün geçtikçe çoğalacaktır. Bunları söylemek bir kehanet değildir. Hakim sınıfların izlediği politika, ülkemizin yarı - feodal yarı - sömürge yapısından kaynaklanan bu politika iflas etmiştir. Çünkü bu politika emperyalist tekelere, aracı, tefeci, vurgunculara hizmet etmektedir. Her alanda hangi konuyu araştırırsak araştıralım karşımıza bu politikanın kendisi çıkmaktadır. Orman ürünleri sanayiinden, ya kaçak sorununa kadar her yerde bu köhne politikanın etkisini görüyoruz. İstenildiği gibi geçici tedbirler alınsın, istenildiği kadar söz

söylensin, bu politikanın halka düşman özüne yönelmedikçe hiçbir şeyi değiştirmenin mümkün olmadığı apaçık ortadadır. Başına «ormancılık» kelimesi de eklense bu politika işbirlikçi burjuvazinin ve ağaların emrindedir. Onların ormancılığa bakış açılarını ifade etmektedir.

İşte bu politikanın eleştirisi ve yeni politikanın ana hatlarını ortaya çıkarmak için Ormancılık Kurultayının toplanması gereklidir. Fakat bugüne kadar Kurultay fikri sadece kâğıt üzerinde kalmıştır. Bu fikri hayata geçirmek için hepimize büyük görevler düşmektedir. Bütün okuyucularımızı çalıştıkları yerlerde, bağlı oldukları örgütlerde Kurultay'ın toplanması için harekete geçmeye çağırıyoruz. Çevremizdeki kişilerle bu konuyu tartışalım, fikirlerimizi ve önerilerimizi dergimize yazalım. Bu konuda herkesi seferber etmek için çalışalım. Bu amacımıza uygun olarak aşağıdaki konularda görüşlerinizi yazmanızı bekliyoruz.

- 1 — Kurultaya yol açan şartları nasıl görüyorsunuz?
- 2 — Kurultayda esas olarak hangi konular tartışılmalıdır?
- 3 — Kurultaya kimler çağrılmalıdır?

Türkiye'de Orman Ürünleri Sanayii

Bir süreden beri Türkiye'de orman ürünleri sanayiinin durumu, sorunları ve çözüm yolları üzerine tartışmalar yapılmaktadır. Konuyla ilgili uzmanlar, bizzat bu sanayii dalında çalışmalar yapanlar ve çeşitli çevreler son zamanlarda bu sanayi dalının yapısı ve gelişmesi üzerine öneriler getirmektedirler. Bu önerilerin kaynaklandığı zemin ve herkesin birleştiği ortak nokta bugün bu sanayi dalının tam bir düzensizlik içerisinde olduğudur. Hammadde temini enerji, yatırım yerlerinin seçimi, teknoloji vb., gibi konularda sorunlar büyümüş ve gelişmeyi engeller duruma gelmiştir. Bu sanayi dalının sorunları genel olarak sanayiinin sorunlarıyla hem ortak hem de farklı özellikler göstermektedir. Bunun en önemli nedeni bu sanayiinin hammaddesini sağladığı devlet orman işletmeciliğinin yapısının gösterdiği özelliklerdir. Hammaddenin sahibi olan devlet orman işletmeleri ile bu sanayiinin yapısı ve hukuki biçimi arasında gözle görülür bir çelişme vardır. Az çok bu da herkesin birleştiği bir nokta olmaktadır. İşte bu noktada ve yukarıda belirttiğimiz sorunların ışığında birçoklarının ifade ettiği gibi bir planlama yapmanın zorunluluğu da ortaya çıkmıştır. Ama planlama esas olarak gelişmeyi ortadan kaldıracak mıdır? Ya da ne tür bir planlama bu sanayiinin gelişmesine yön verabilir? İşte bütün bu soruların cevaplandırılması gerekmektedir. Bazıları bu soruların cevabının verildiğini ve «Ormancılık Ana planı» yapılarak uygulamaya geçildiğini belirtebilirler. Ama daha başlangıçta aldığı tedbirler açısından olsun, getirdiği ilkeler açısından olsun ülkemiz gerçeklerine uymayan, emperyalizmin ülke-

mizdeki çıkarlarının bekçiliğini yapmayı kendisine ilke edinmiş bir planlamanın da adı ne olursa olsun bu sorunların üstesinden gelemeyeceği bilinmektedir. Çok sevindiricidir ki, gerek ormancılar arasında, gerekse konuyla ilgili çevreler arasında bu planı savunan küçük bir azınlık vardır. Öte yandan orman ürünleri sanayii konusunda Devlet Plânlama Teşkilatınca ortaya atılan öneriler de kağıt üzerinde kalmaktadır. Çünkü esasta onlar da yukarıda sözünü ettiğimiz gelişmeyi çözmek için, emperyalizmin bu konudaki taleplerine karşı çıkmak için öneriler geliştirmemektedirler.

Plânlama tartışmaları dışında sürdürülen bir diğer tartışma da orman ürünleri sanayiinin kimin elinde olması gerekir sorusuna cevap aramak şeklinde olmaktadır. Bu tartışmayı sürdürenlerin bir kısmı köylü kooperatifleri aracılığıyla bir kısmı devlet eliyle, diğer bir kısmı da yabancı sermaye yoluyla orman ürünleri sanayiine yön verilsin demektedirler. Biz esas olarak bu konuyu başka bir yazımızda ele alıp incelemek istiyoruz. Ama yeri geldikçe bu konudaki görüşlerimize de yer vermeğe çalışacağız.

Yukarıda sözünü ettiğimiz soruların cevaplarının verilebilmesi için öncelikle ülkemizin genel yapısını, bu yapı içerisinde sanayiinin yerini ve orman ürünleri sanayiinin durumunu doğru bir şekilde tespit etmek zorundayız. Bu şekilde orman ürünleri sanayiinin sorunlarının hangisinin genel hangisinin de özel yapıdan kaynaklandığını görmek kolaylaşacaktır.

ÜLKEMİZİN YAPISI VE SANAYİNİN DURUMU

Bilindiği gibi ülkemiz yarı-feodal, yarı-sömürge bir yapıya sahiptir. Bugünkü yapı çok uzun bir süreç içerisinde, Osmanlı İmparatorluğundan bu yana olan gelişmeler içerisinde ortaya çıkmıştır. Nedir bu gelişmeler? Kısaca bu sorunun cevabını vermeye çalışalım. Osmanlı İmparatorluğu merkezi feodal bir yapıya sahipti. Feodal sömürünün esas biçimini köylüden ürün olarak alınan toprak vergisi (öşür) oluştuyordu. Kendi iç dinamiği esas olarak da sömürünün ağırlığı nedeniyle Osmanlı toplumu kapitalist bir toplum haline gelemedi. Öte yandan Avrupa'daki feodal toplumlar yerlerini artık kapitalist toplumlara bırakıyorlardı. Osmanlılar'da ise feodal hakim sınıflarla halkın arasındaki, merkezdeki büyük feodallerle, mahalli ve küçük feodaller arasındaki gelişmelerin sertleşmesi ve birbirini takip eden isyanlar, kıtlıklar vb. gibi nedenlerle güçsüz kalan maliyenin güçlenmesi, feodal aristokrasinin debdebeli yaşantısını sürdürebilmesi için daha 1780 yıllarından itibaren dışarıdan borç aranmaya başlandı. Avrupa'lı kapitalistler karşısında güçsüz durumda bulunan Osmanlı İmparatorluğu birbirinin peşi sıra borçlanarak maliyesini, ekonomisini tamamen onların denetimine geçirdi. Ayrıca 1838 yılında imzalanan Ticaret Sözleşmesi imparatorluğun uçsuz bucaksız zenginliklerini, hammaddelerini Avrupalı kapitalistlere açtı. Avrupalı kapitalistler hammaddeleri yağmaladılar, bu hammaddeleri kendi ülkelerinde işleyip Osmanlı pazarına doldurdular. Bu suretle de zaten feodal baskılar altında bulunan sanayi çöktü. (Bu tarihlerde Bursa'da, Ankara'da birçok dokuma tezgahının kapanmak zorunda kaldığı herkesçe bilinmektedir.) Ticaret yabancıların denetimine geçti. İşte bu tarihlerden itibaren feodal Osmanlı imparatorluğunun sömürgeleşme sürecine girdiğini görüyoruz. Bu tarihten sonra Osmanlı toplumunda kapitalizmin

bağımsız olarak gelişmesinin, bağımsız bir sanayileşmenin gerçekleşmesinin imkânı kalmadı. Var olan sanayi dış baskı karşısında cılız kaldı.

20. yüzyılın başlarında emperyalistler Osmanlı İmparatorluğunda birtakım yatırımlara giriştiler. Bunlar tarafından ihraç edilen sermaye feodal kurumlar parçalanmadığı halde bir yanda kapitalist ilişkileri geliştirdi. Ayrıca Avrupalı emperyalistlerin kolaylıkla hammaddeleri yağmalaması, pazar bulup mallarını satması için iç pazarın geliştirilmesine, açılmasına hız verildi. Feodalizm yıkılmadığı halde emperyalistler tarafından kapitalist ilişkiler geliştirildi. Sonuç olarak da feodal sömürü ile kapitalist sömürü biçimlerinin yan yana yaşadığı, feodal kurumlarla kapitalist ilişkilerin yan yana yaşadığı bir toplum düzeni ortaya çıktı. I. Dünya Savaşı'na girerken emperyalistler arasında Osmanlı İmparatorluğunun paylaşılması için korkunç bir rekabet vardı. Sonuç olarak da Osmanlı imparatorluğunun paylaşılması da dahil dünyanın paylaşılması için emperyalistler arasında savaş patladı. Savaş sonrası ülke emperyalistler arasında paylaşıldı ve hepimizin bildiği gibi Kurtuluş savaşı ile emperyalist işgale son verilip, Türkiye devleti ortaya çıktı. Savaştan sonraki ilk yıllarda emperyalist ülkelerin çıkarlarını kısıtlamak için bazı adımlar atıldı ama büyümek ve gelişmek isteyen burjuvazi sonunda emperyalistlerle uzlaştı. Ayrıca içeride güçlü bir sermaye birikimine imkan verecek olan feodalizmin yıkılması gerçekleşmedi. Köylüler yine toprağa ve hürriyete kavuşamadılar. Toprak ağalığı kurumu yıkılmadı.

Bu durumda «kapıdan kovduğumuz emperyalizm, bacadan tekrar içeriye girmişti» 1923-1930 yılları arasında kurulan 201 anonim şirketten 66'sında yabancı sermaye iştiraki vardı. Osmanlı imparatorluğu zamanındaki İngiliz-Fransız işbirlikçisi komprador burjuvazi dış ticareti elinde tutmaya devam ediyordu. Ayrıca 86 milyon liralık

Osmanlı'dan kalan borçlar Lozan Antlaşması nedeniyle ödendi. Bu şartlar altında 1930'lara varıldı. 1929-1930 yıllarında dünya çapında kapitalizm büyük bir buhranla karşılaştı. Bu buhranın etkisi Türkiye'de de hissedildi. Bu tarihten 1937 yılına kadar burjuvazinin devlet kapitalizmine yöneldiğini ve bazı devletleştirmeler yaptığını görüyoruz. Buhran nedeniyle yatırımlarını paraya çevirmek isteyen emperyalistler buna karşı çıkmadılar. Ağır ve hafif sanayi dallarında bazı yatırımlar yapıldı. Özel kesimin ithal edilemeyen temel tüketim mallarını üretecek sermayesi olmadığından devlet kapitalizmi etkili oldu. Sosyalist Sovyetler Birliği de bu dönemde emperyalist tekellere karşı Türkiye'yi destekledi. Sekiz milyon dolarlık faizsiz kredi verdi ve bazı fabrikalar kurdu. Bugünkü sanayimiz içerisinde de önemli bir yer tutan Demir-Çelik, madencilik, çimento, tekstil, sigara, içki gibi dalların bu yıllarda kurulduğunu görüyoruz. 1937 yılında devlet kapitalizmi uygulamasına son verildi. İktidara geçen Alman emperyalizminin işbirlikçisi bürokrat burjuvazi daha çok vurgunculuk ve karaborsacılığa yöneldi ve büyük miktarda sermaye biriktirdi.

İkinci dünya savaşının sona ermesi ile savaştan ABD emperyalizmi galip çıkınca iktidardaki bürokrat burjuvazi onun yanında saf tutmaya başladı. Fakat Amerikan emperyalizmi ile en sıkı bağları olan işbirlikçi burjuvazinin ve toprak ağalarının partisinin 1950 yılında iktidara gelmesine engel olamadı. Amerikan emperyalistleri 1937 yılına kadar sürdürülen devlet kapitalizmi uygulamasının sonuçlarının tasfiye edilmesini istediler. Bu tarihlerde hazırlanmış olan **Tornburg** raporu hala hatırlardadır. **Tornburg** raporunda devlet kapitalizminin tasfiyesi, hükümetin ekonomik alandaki kontrolünün gevşetilmesi istendi. Devlet sadece bayındırlık alanında yatırımlar yapmalıydı. Bu yıldan sonra Amerikan emperyalizmi ül-

komizde ekonomik, siyasi ve kültürel alanda hakimiyet kurdu.

Aynı yıllar içerisinde birkaç kez çıkarılan **Yabancı sermayeyi teşvik kanunları** ile yabancı sermayenin ülkemizde yatırım yapması teşvik edildi. İkinci Dünya Savaşı yıllarında vurgunculukla büyük sermayeler biriktiren işbirlikçi burjuvazi de yabancı sermaye ile elele sanayi yatırımlarına girişti. Büyük ithalatçılar, ithal ettikleri birçok ürünü yabancı sermaye ile işbirliği yaparak ülkemizde monte etmeğe başladılar. Bu dönem içerisinde defalarca Amerikan emperyalistlerinden borçlar alındı. Bu borçlarla ödemeler dengesi daha da bozuldu. Dış ticaret açığı büyüdü. Türkiye tarım ürünleri ihraç edip karşılığında sanayi ürünleri, hammaddeleri alan bir ülke haline geldi. 1960 yıllarından sonra Avrupa'lı emperyalist ülkeler de yatırımlarına hız verdiler. Yabancı sermaye kanununda değişiklikler yapılarak kendilerine tanınan imtiyazların arttırılmasını, kârlarını kolayca yurt dışına çıkarabilmek için kolaylıklar gösterilmesini istediler. Bunun üzerine 1963 yılında Ortak Pazar'la (AET) Ankara anlaşması imzalandı. Bu aynı zamanda burjuvazi içinde Avrupa'lı emperyalistlerle işbirliği yapan bir kesimin de ortaya çıkmasına neden oldu. Sanayi ve ticaret alanındaki tekelleşme hızlandı. İthalatçı karlarına, montaj kârlarını da ekleyen işbirlikçi burjuvazi mallarının iç piyasadaki dağıtımını da kendi elleriyle yapmaya başladı. Böylece de ithalat, montaj ve iç ticaret faaliyetleri büyük bankalarla içiçe geçen holdingler tarafından yürütölmeye başlandı.

Bu gelişmeler ülkemiz ekonomisinin emperyalizme bağımlılığını artırdı. Milli ekonominin gelişmesini engelledi. 1975 yılında ülkemiz yapım sanayii içerisinde yabancı sermayenin payı yüzde 16.4 oranındaydı. Yabancı sermayeyi teşvik kanunundan yararlanarak ülkemize giren yabancı

sermaye toplamı 1963-1970 yılları arasında 604 milyon 838 bin lira oldu. Emperyalistler aynı yıllar içinde yatırdıkları bu sermayenin 350 milyon 482 bin lirasını kâr olarak geri götürdüler. Ayrıca emperyalistler kâr oranı yüksek yatırımlara giriştiler. Gelen yabancı sermayenin yüzde 42.6'sını kâr oranı yüksek olan kauçuk ve ilaç sanayine yatırılmıştır. Ayrıca bu yatırımların hammadde-leri de dışarıdan ithal edilmektedir. Bu durum yapılan ithalatın yarıya yakın kısmının hammadde grupları için ayrılmasına neden oldu. Türkiye dış ticaret açığını kapatmak için sürekli olarak dış borç aldı, bu borçların ödemeleri nedeniyle yine açık verdi ve sonunda bugünkü çıkmazın içine girdi. Hammadde olarak teknoloji olarak dışarıya bağımlı olan bugünkü sanayi ortaya çıktı. 1972 yılında sanayi sektörü içinde; yüzde 93.1 oranında imalat sanayii, yüzde 3.7 oranında madencilik, yine yüzde 3.2 oranında da enerji sanayii yer almaktadır. İmalat sanayii içinde ise aynı yılda tüketim malları üretimi yüzde 46.6, ara malları üretimi yüzde 39.4, yatırım malları üretimi ise yüzde 14'lük bir paya sahiptir. Ara mallar üretiminin tüketim malları üretimine gittiği bir yana, yatırım malları içinde bile montaja dayalı taşıt sanayiinin payı yüzde 38.4'dür.

İşte ülkemizin genel durumu ve sanayii ile ilgili olarak ortaya çıkan tablo bu olmaktadır. İthalata dayalı, montajcı, yabancı sermayenin denetiminde bir sanayi; ülkemizin gelişmesini sağlayacak olan tarıma dayalı hafif sanayi, milli sanayi karşısına dikilmektedir. Bu ekonomik yapı nedeniyle dış borçlar sürekli olarak artmakta, dış ticaret açığı kabarmakta ve içinde bulunduğumuz yıllarda olduğu gibi en temel malları ithal edecek döviz bile bulunamamaktadır.

Son yıllarda bu tabloya bir de Sovyet sosyal emperyalizminin kredileri ve yatırımları eklenmiştir.

Sovyet sosyal emperyalizmi devlet kapitalizmi yoluyla ülkemiz sanayine el attı :

1960'ların sonuna doğru ülkemizde Amerikan emperyalizminin etkinliği azalmaya başladı. Amerikan emperyalizminin halkımızla birlikte bütün dünya halklarından yediği darbeler sonucu bu gerileme dünya çapında ortaya çıktı. Esas olarak aynı yıllarda da Sovyet sosyal emperyalistlerinin dünya çapında hegemonya mücadelesine attıklarını ve buna bağlı olarak ülkemize de el attıklarını görüyoruz. Sosyal emperyalistlerle bu alandaki ilişkilerin ilk başlangıç tarihi 1967 yılıdır. Bu yıldan sonra ve özellikle de Kıbrıs olaylarından sonra, ekonomik, siyasi ve kültürel alanda hızlı bir yayılma gösteren SSCB, ülkemizin tek efendisi olmak için yoğun bir çaba göstermektedir.

1977 yılında ABD'nin, Türkiye'nin, dış ticaretindeki payı yüzde 9'a düşerken (1965 yılında yüzde 23 oranındaydı.) Türkiye, Sovyetler Birliği'nin en fazla ticaret yaptığı 5. ülke durumuna gelmiştir.

Rusya'nın sanayi alanındaki faaliyeti «ağır sanayi» kurmak şeklinde ortaya çıkmaktadır. Bugün bütün dünyada bizim gibi ülkeleri kendisine bağlamak için kullandığı bu yolu ülkemizde de uygulamaktadır. Ağır sanayi tesisleri büyük sermaye yatırımları gerektirdiğinden ve amortisman süreleri çok uzun olduğundan ülkemizin kendi iç kaynaklarına dayanarak kurulması şimdilik imkânsızdır. Bu nedenle de bu sanayi tesislerinin kurulması yoluyla Rusya'ya karşı ağır bir borç yükü altına girilmektedir. Nitekim bu «ağır sanayi projeleri» sonucunda Rusya'ya olan borcumuz Amerika'yı geride bırakmıştır. 1967 yılından 1976 yılı sonuna kadar geçen 9 yıl içerisinde Rusya'nın Türkiye'ye yaptığı yatırımın miktarı 14 milyar 186 milyon 650 bin TL'dir. Ayrıca verilen kredilerin şartları da oldukça ağırdır. 1946 yılında devletten devlete verilen Amerikan Marshall yardımıyla Rusya'nın verdiği kredilerin şartlarını karşılaştırdığımızda bu daha iyi anlaşılacaktır.

MARSHALL YARDIMI	SOVYET KREDİSİ
Yüzde 2.5 falz	Yüzde 2.5 falz
15 yıl ödemesiz devre	1 yıl ödemesiz devre
44 yıl vade	15 yıl vade
Altın esasına bağlı değil	Altın esasına bağlı
Döviz olarak ödeme	Mal olarak ödeme

Rusya'nın kredilerin şartlarına koyduğu «altın esasına bağlı» ödeme sistemi nedeniyle aldığımız borç miktarı sürekli olarak artmaktadır.

Gerek MC, gerekse Ecevit iktidarlarınca imzalanan anlaşmalarla Rusya Türkiye'nin en büyük alacaklısı durumuna gelmiş ve ülkemiz sanayiinin bütün alanlarına el atmıştır. Ayrıca enerji alanına da el atarak ülkemiz sanayiinin can damarını da eline geçirmek arzusundadır. Rusya'nın verdiği krediler «proje kredisi» niteliğinde olduğundan proje dışında bir yerde kullanma imkanı yoktur. Ayrıca proje kredileri aracılığıyla Rusya diğer emperyalist ülkeler gibi eski teknolojilerini satmak imkanı da bulmaktadır. Bunun en canlı örnekleri Seydişehir Alüminyum ve İskenderun Demir Çelik Tesislerinde görülmektedir. Bu iki tesis sürekli olarak zarar etmekte ve ülke ekonomisi için büyük bir yük oluşturmaktadırlar. Bu tesisler her bakımdan Rusya'ya bağlı durumdadırlar.

Bunun dışında Rusya bir de kredileri verirken koyduğu mal olarak ödeme sisteminden dolayı büyük vurgunlar vurmaktadır. Rusya bu yolla tarım ürünlerimizi ucuza kapatabilmektedir. Yine en canlı örneği oluşturması bakımından Seydişehir Alüminyum tesislerinde üretilen alüminayı ele alalım. Bu tesiste alüminyumun henüz üretilmemesi bir yana, 1974 yılında üretilmiş olan 101 bin 500 ton alümina'nın 101 bin tonunu adı geçen anlaşmalar nedeniyle Rusya'ya tonu 82 dolardan sattığımız halde aynı yıl diğer ülkelere geriye kalan 500 tonunu 132 dolardan sattığımız bizzat Devlet

İstatistik Enstitüsü'nün raporlarında yer almaktadır. Rusya bizden aldığı alümina'yı alüminyum haline getirmek için 300-350 dolar masraf etmektedir. Bu ürettiği alüminyumunu da bize ve diğer ülkelere 1974 dünya fiyatları üzerinden 914 dolara satmaktadır. Rusya'nın bu şekilde Türkiye'ye sattığı alüminyumdan 1974 yılı içinde yaklaşık 30 milyon dolar kâr ettiği düşünülürse sömürünün niteliği ortaya çıkar.

Rusyanın yatırımları arasında 11.8.1967 tarihli kredi anlaşmasına dayalı Artvin Lif Levha fabrikası da vardır. Yaklaşık 3 milyon dolar tutarındaki kredi miktarı da diğerleri gibi yüzde 2,5 faizli, 1 yıl ödemesiz devre ve 15 yıl vadelidir. Oysa Orman Ürünleri Sanayii Genel Müdürlüğü'ndeki yetkililerden öğrendiğimize göre fabrika bize 150 milyon TL'ye mal olmuştur (Yani kredide öngörülen miktarın iki katı). Yine Rusya'da kurulu bulunan toplam lif levha fabrikası sayısı 58'dir ve Rusya 1959 yılından bu yana bu fabrikaların 35'ini Polonya'dan ithal etmiştir. Yani Rusya'da kurulu bulunan lif levha fabrikalarının yüzde 60'ı Polonya menşelidir.

Yukarıda ülkemizin genel yapısı ve bu yapının içinde sanayi yerli konusunu özetlemeye çalıştık. Şimdi bu yapı içerisinde orman ürünleri sanayiinin konumu ve sorunları nelerdir sorusuna cevap vermeye çalışalım.

ORMAN ÜRÜNLERİ SANAYİİNİN DURUMU

Osmanlı imparatorluğu içerisinde bu sanayi kolundaki tesislerin 14. yüzyıldan bu yana var olduğu belgelerin incelenmesinden anlaşılmaktadır. Resmi belgelerde su ve el hizarlarının vergilendirilmek üzere kaydedildiği bildirilmektedir. Görüldüğü gibi orman ürünleri sanayiindeki gelişme yaklaşık olarak kapitalist Avrupa ülkeleri ile aynı zamanda başlamıştır. Ama bugün farklı, farklı iki noktada bulun-

maktadır. Bunun nedeni, yazımızın başlarında belirttiğimiz gibi Osmanlı İmparatorluğunun feodal yapısıdır. Her alanda olduğu gibi bu alanda da bağımsız bir sanayileşmeye imkan olmamıştır. Özellikle 18. ve 19. yüzyıl boyunca Avrupa'da kurulu bulunan sanayi ihtiyaçlarını karşılamak üzere büyük miktarlarda hammadde ihracı yapılmış ve araştırmacıların bildirdiğine göre, ülkemiz ormanlarının yağmalanması daha o zamanlardan başlamıştır. Ayrıca bu sanayi gelişmemesinin nedenleri arasında feodal lonca baskılarının yanı sıra, ağır vergi yükü ve en önemlisi merkezi feodalitenin ormanları işletmesindeki anlayış sayılabilir. Osmanlı imparatorluğunda ticaret ağır vergiler altındadır. Bu vergileri toplamakla görevli «mültezim»ler saray'a ödediklerinin fazlasını çıkarabilmek için halkı soymakta ve bu arada ticareti de ağır vergiler altında tutmaktadırlar. Ayrıca bir malın bir vilâyetten, diğer bir vilayete geçişi de yüksek vergiler ödeyerek mümkün olmaktadır. Böylece ticaret yoluyla büyük sermayeler elde edilip, bunun sanayi yatırımlarına dönüşmesi mümkün olmamaktadır. Ayrıca saray, orman işletmesini «mültezim»lere devretmiş, hazır yiyici ve asalak bu sınıf, üretimi de gelişmeye önderlik edecek bir hale getirmemiştir.

Ormanlara sadece bir gelir kaynağı olarak bakan Osmanlı feodalitesinin daha çok vergi almak amacıyla, ormanların içerisinde binlerce su hizarının açılmasına izin verdiği, yine araştırmacı ve tarihçiler tarafından bildirilmektedir. Bu hizarlar geçici bir durum göstermişler, çevrelerindeki ormanlar bitince faaliyetlerine son vermişlerdir. (1857 yılından itibaren ormanların içinde binlerce su hizarının kurulmuş olduğunu Ord. Prof. Mazhar Diker, «Türkiye'de ormancılık, Dün-Bugün-Yarın» adlı kitabında belirtmektedir).

Merkezi feodalitenin ihtiyaçları üzerine ilk kereste fabrikasının kuruluşu 1892 yılında olmuştur. Daha sonraki yıllarda özellikle Cumhuriyet döneminin başlangıcında yer-

li ve yabancı şirketlere orman işletmesi alanında tanınan imtiyazlar çerçevesinde bu alanda birçok kuruluşun faaliyete geçtiği görülmektedir. 1938 yılında 33 adet kereste fabrikasının kurulu bulunduğu anlaşılmıştır. 1940 yılında ilk kontrplak, 1952 yılında da ilk yonga levha fabrikasının faaliyete geçtiği bilinmektedir. Orman ürünleri sanayi konusundaki gelişmeler, İkinci Dünya Savaşından sonraki yıllarda özellikle de 1950 yılından sonra olmuştur. Bıçkı sanayinin yanında 1960 yılından sonra daha fazla sermaye ve teknoloji gerektiren levha ve kağıt sanayinin de geliştiği görülmektedir.

Ülkemiz orman ürünleri sanayiine emperyalizmin çıkarları doğrultusunda yön vermek amacıyla N.A. Osara'nın ülkemizi ziyareti üzerine bugün hepimizce bilinen Antalya projesi örneği uygulamalar başlatılmıştır. Hatta bu rapor üzerine ülkemizdeki ormancılık faaliyetlerinin bakanlık olarak örgütlenmesi gerçekleştirilmiştir. Bunların istekleri üzerine mali kaynakları ve teknolojsi dışarıya bağlı, ülkemizi büyük bir borç yükü altına sokan projelerin uygulanması gündeme gelmiştir.

Geçmiş durumu ve gelişmeleri kısaca özetledikten sonra bugünkü durumun tesbitine geçebiliriz.

Bugün orman ürünleri sanayii alanında faaliyet gösteren yaklaşık 20 bin dolayında tesis bulunmaktadır. İmalât sanayinin bir kolu olan orman ürünleri sanayinin, bu dalda önemli bir yeri vardır. Mobilya, kâğıt hamuru kâğıt ve mukavva işleyen işyerleri dışında bu alanda çalışma yapan 17 135 adet işyeri vardır. Devlet İstatistik Enstitüsünün verdiği rakamlara göre bu işyerlerinin yüzde 99'u küçük işyeri niteliğindedir (Küçük işyeri deyimi ile 10'dan az işçi çalıştıran işyerleri esas alınmıştır). Bunların içerisinde sadece bir kişi ile çalışan işyerlerinin sayısı toplam işyerlerinin yüzde 44'ünü oluşturmaktadır.

Orman ürünleri sanayinin bu kolunda (mobilya, kâğıt, mukavva dışında) büyük

ve küçük işyerlerinin karşılaştırmasını yaptığımızda;

Sanayi grubu	İşyeri sayısı	Yüzde (%)	Çalışanlar ortalaması	Yüzde (%)	Katma değer	Yüzde (%)
Küçük sanayi	16983	99.1	33205	78.6	333 553	55.43
Büyük sanayi	152	0.9	9037	21.4	268 197	44.57
Toplam	17135	100.0	42242	100.0	601 750	100.0

olduğunu görmekteyiz. Bu da yukarıda kısaca özetlemeye çalıştığımız sanayi yapı-sından farklı bir durum göstermektedir. Çünkü genel olarak sanayi içerisinde büyük ve küçük işyerlerinin bir karşılaştırılması yapıldığında; Büyük sanayi toplam işyeri sayısının yüzde 1.9'unu oluşturduğu halde çalışanların yüzde 69.4'ünün bu kesimde bulunduğu ve üretimin de yüzde 75'inin bunlar tarafından yapıldığı görülmektedir. Bu henüz orman ürünleri sanayii alanında büyük oranda bir tekelleşmenin var olmadığını göstermektedir. Orman ürünleri sanayii kolundaki işletmelerin mülkiyetleri incelendiğinde, bu alanda çalışma yapan Orman Ürünleri Sanayii Genel Müdürlüğüne (ORÜS) bağlı fabrikaların yanında SEKA'ya bağlı kâğıt fabrikalarının bulunduğu ve esas olarak özel sektörün büyük bir oranda yer aldığı görülmektedir. Özel sektör içinde ise kurulu bulunan şirketlerin yüzde 82.6'sı kişisel mülkiyette iken sadece yüzde 0.09'u anonim şirket halindedir. Özel sektör içerisinde bıçkı, levha, ahşap parke, doğrama, mobilya, karoseri kollarında yabancı sermayenin hiçbir iştiraki yoktur. İşbirlikçi burjuvazinin yatırımlarına ise kibrit ve kâğıt sanayii alanında rastlanmaktadır. Bu sanayii kolları dışında kalan levha sanayiinde de bazı tanınmış holding'lerin yatırımları görülmektedir.

Orman ürünleri sanayii uzmanlarca iki alt kola ayrılmaktadır. Bunlardan birincisi

a. Birinci imalat sanayii ana grubu

1. Bıçkı sanayii (odundan mamul ambalaj dahil)

2. Levha sanayii (Kaplama levhaları, kontrplak, yonga levha, kontrtabl, lif levha)

3. Kâğıt hamuru ve kâğıt sanayii

b. İkinci imalat sanayii ana grubu

Bu gruba birinci imalat sanayii ana grubuna dahil bıçkı ve levha sanayiinde elde edilen mamul ve yarı-mamul ürünleri hammadde olarak kullanan sanayi kolları girmektedir (Örnek olarak doğrama, mobilya sanayii gibi).

Bunların içinde bıçkı sanayii en çok işçi istihdam etmesi ve toplam yapacak odunun % 60-65'ini kullanmasıyla birinci durumdadır. 6082 adet bıçkı tesisi içerisinde 16 adet devlet fabrikası vardır. Tüm bıçkı sanayiinin yüzde 87'sine yakın kısmının özel sektör elinde olmasına karşılık bu sektördeki kapasite kullanımı ancak yüzde 44 oranında olmaktadır. Bu da göstermektedir ki, bugün bıçkı sanayiinin en önemli sorunu hammadde bulunmasıyla ilgilidir. Resmi sektördeki kapasite kullanımının yüzde 87.7 oranında olmasının gerçek nedeni tahsis yoluyla hammadde temin edildiğinden, bu açıdan bir sorunla karşılaşmamış olmalarıdır. Bıçkı sanayiinde resmi tesisler dışında kalan bütün işyerleri içerisinde 76 tanesi büyük işyeri durumundadır.

Parke sanayii kolunda 8 adet resmi 15 adet de özel sektöre ait olmak üzere toplam 23 adet tesis vardır. Yıllık parke üretiminin 1.5 milyon metrekare olduğu tahmin edilmektedir. Devlete ait 8 fabrikada yan ürün olarak parke elde edilmektedir.

Ahşap ambalaj sanayii kolunda çalışan

1509 adet tesis vardır. Bunların 9 adedi büyüktür. Yılda 40 milyon ambalaj sandığı imal edilmektedir. Bu sanayiın son yıllardaki gelişmesi tarım ürünleri ihracına dayalı olarak artmıştır.

Levha sanayii Özellikle son yıllarda büyük bir gelişme gösteren bu sanayii kolunda 1972 yılında yaklaşık olarak 1 milyon metreküp yuvarlak odun işlenebilecek bir kapasiteye ulaşılmıştır. Bilindiği gibi bu sanayi kolunda yatırım yapabilmek için diğerlerine göre daha büyük bir sermaye ve dış teknoloji gerekmektedir.

Bu sanayii koluna bağlı **kontrplak sanayiinde** özel sektöre ait 11 ve resmi sektöre ait 1 fabrika olmak üzere toplam 12 fabrika vardır. Toplam olarak 80 bin metreküp mamul kontrplak üretebilecek kurulu kapasiteleri olmasına karşılık yılda ancak 40-45 bin metreküp üretim yapmaktadırlar. Bu adı geçen tesislerin yanında küçük üretim tesisleri de vardır. Fakat bunların sayıları hakkında bir bilgi edinmek mümkün olmamıştır.

Yine levha sanayiine bağlı olan **kontrtabl sanayiinde** kurulu 3 adet tesis vardır. 1 tanesi MKE (Makina Kimya Endüstrisi)-ne bağlı resmi, diğer iki tanesi özel sektörün elindedir. Kurulu kapasite toplam olarak 14 bin metreküp olmasına karşılık 1975 yılında sadece 4343 metreküp üretim yapılabilmektedir.

Levha sanayii kolunda en büyük gelişmeyi gösteren ve birçok yerde kullanım yeri bulan **Yonga levha sanayiinde** 7'si özel sektöre ait olmak üzere toplam 9 fabrika vardır. Daha önceleri lif levha/yonga levha kapasiteleri arasında lif levha lehine görülen fark son yıllarda tam tersine dönmüştür. 1960-62 yılları arasında toplam kurulu kapasitenin yüzde 80-85'i lif levha, yüzde 15-20'si yonga levha iken bugün mevcut kapasitenin yüzde 65-70'i yonga levha sanayiindedir. Halk arasında «sunta» adı ile tanınan yonga levha sanayiinde kurulu kapasite yılda 326 bin metreküp üretim yap-

abilecek seviyededir. Yıllık üretim ise yaklaşık 220 bin metreküp'dür. Bu da bu sanayi alanında nisbeten yüksek bir kapasiteyle çalışıldığını göstermektedir.

Levha sanayiinin bir diğer kolu olan **lif levha sanayiinde** 2 özel sektör ve 2 resmi sektör olmak üzere toplam 4 tesis vardır. Resmi tesislerden birisi Sovyet «yardımları» ile kurulan Artvin lif levha fabrikasıdır. Toplam kurulu kapasiteleri ile yılda 68 600 ton üretim yapabilmektedir. Üretim de buna çok yaklaşık bir durumdadır. Hemen hemen kurulu kapasitenin tamamı kullanılmaktadır (Üretim 1975 yılında 68 bin tona ulaşmıştır).

Orman ürünleri sanayii içerisinde sayılan fakat bugünkü şartlarda başlı başına bir sanayi kolu olarak gelişen kâğıt hamuru ve kâğıt sanayii alanında çalışan 13 adet büyük işyeri vardır. Bu işyerlerinde 8668 kişi çalışmaktadır (1970 Genel Sanayi ve işyerleri sayımı. DİE). Aynı yılda 2 resmi sektör 3 adet de özel kanunla kurulmuş işyeri olmak üzere toplam olarak 5 adet büyük işyeri görülmektedir. 1975 yılında SEKA'ya bağlı dört kuruluş kâğıt üretimi yapmaktadır. Kâğıt odunu talebi kurulan tesislerle birlikte oldukça artmıştır. 1975 yılında bu talep tüm yapacak odunun yüzde 18,5'una eşit bir hale gelmiştir. Aynı yılda da SEKA'ya bağlı dört fabrikanın hammadde kapasiteleri 1 710 000 m³ yuvarlak odun eşdeğeri kâğıt odunudur. Antalya Projesi'nde öngörülen tesislerin faaliyete geçmeleri halinde 749 bin metreküplük yuvarlak odun talebi artışı daha olacaktır. Antalya projesinde öngörülen kâğıtlık odun talebi 344 bin metreküptür. Kâğıt fabrikalarının kâğıtlık odun talebi düzenli olarak karşılanamadığından çoğu zaman özellikle SEKA'ya tahsisler yoluyla bıçkılık tomruk verilmektedir.

Bunların dışında kalan ve esas olarak **ikinci imalat sanayii ana grubu** içinde yer alan mobilya, doğrama, karoseri, ahşap prefabrik ev gibi sanayii dallarında talepler farklı olduğundan bu yazının konusu içerisi-

ne alınmamıştır. Çünkü bunlar esas olarak yukarıda adı geçen sanayi kollarında üretilen malları tüketmektedirler. Bu nedenle de talepleri yukarıdaki sanayi kollarındaki işyerlerinin satış, üretim yolları ile ilgilidir. Bu arada hemen belirtelim ki, doğrama ve mobilya alanında büyük işyerlerinin oranı yüzde 1 bile değildir (1970'de mobilya sadece 1 adet). Genellikle bir iki kişilik işyerleri çoğunluktadır. Bunların dışında kalan kibrit, emprenye sanayii gibi kollar da orman ürünleri sanayii içerisindeki önemleri açısından yazıya dahil edilmemişlerdir.

Genel olarak bakıldığında orman ürünleri sanayiinin yüzde 85-88 oranındaki kısmı özel sektör elinde yüzde 12-15 oranında ki kısmı ise resmi sektör elindedir. Özel sektörde genel olarak **milli burjuvazi** hakimdir. Tekelleşme belirgin bir düzeyde değildir. Zaten tekelleşmenin ülkemiz şartlarında emperyalizmden bağımsız olması düşünülemez. Bu şartlarda da özellikle küçük ve orta işletmeler objektif konumları itibariyle emperyalizmin çıkarları doğrultusunda kurulan büyük entegre tesislere karşıdır.

SORUNLAR NELERDİR?

Kısaca özetlemeye çalıştığımız orman ürünleri sanayiinin durumu göstermektedir ki, bu sanayiinin hem sanayiinin genel sorunları ile ortak, hem de kendi yapısından kaynaklanan özel sorunları vardır. Bu bölümde bu konuyu ele almaya çalışacağız.

SANAYİCİ İÇİN HAMMADDE «ASLANIN AĞZINDADIR»

Daha önce belirttiğimiz gibi birçok kolda kurulu kapasite yanında üretim çok düşük miktarlarda gerçekleşmektedir. Bunun en önemli nedeni kurulu bulunan işletmelerin, sanayiinin hammaddesi olan odunu düzenli olarak elde edememeleridir. Ayrıca dü-

zenli olarak elde etmek imkânına sahip olsalar bile ormanlardan yapılan üretimin niteliği gereği hammadde her istedikleri zaman bulunamamaktadır. Büyük işletmeler, ki esas olarak levha ve kâğıt sanayiindekiler, dışında hammaddesini düzenli olarak bulabilen, kurulu kapasitesini tamamen çalıştırabilen işletme hemen hemen yok gibidir. Bu nedenle de yaklaşık olarak yüzde 55 oranında atıl (kullanılmayan) kapasite ortaya çıkmaktadır. Mevcut işletmeler bu şekilde kapasitelerinin altında çalışırken, yeni yeni işletmelerin faaliyete geçmesi hammadde sorunu daha da büyötmektedir.

Bilindiği gibi ormanlardan üretimi esas olarak devlet orman işletmeleri yapmaktadır. Ormanların mülkiyeti de devlete aittir. Bunun yanında özel ormanlardan ve orman sayılmayan ağaçlıklardan yapılan üretim önemsizdir. Örneğin 1973 yılında özel ormanlardan yapılan toplam yapacak üretimi 44 337 metreküp iken devlet ormanlarından 6 milyon 235 bin metreküp yapacak üretimi yapılmıştır. Ormanlardan yapılan üretimin sonucu yapacak ve yakacak odun elde edilmektedir. Ülkemizde yakacak odun kullanımı ve üretimi bütün yoksul ülkelerde olduğu gibi oldukça fazladır. Toplam üretimin yaklaşık olarak yüzde 70'i yakacak olarak kullanılmaktadır. Bu da esas olarak mevcut yapacak üretiminin sanayiinin ihtiyaçlarına yetmemesini getirmektedir. Her ne kadar yakacak olarak satılan odunun bir kısmı sanayiye aktarılmakta ise de, bu yeterli düzeyde değildir. Dergimizin 4. sayısında incelediğimiz YAKACAK SORUNU'nda da belirttiğimiz gibi halkın bu alandaki ihtiyaçlarını karşılamadıktan sonra da yapacak/yakacak oranının yapacak lehine gelişmesi beklenmemelidir.

Ormanlarımızın verim gücü de oldukça düşüktür. Ormanlarımız bizzat hakim sınıflar tarafından uzun yıllar yağmalanmış, yakılmış ve verim gücü oldukça düşmüştür.

İyi nitelikte, verim gücü yüksek ormanlar toplam orman alanımızın 2/5'i oranındadır. Üretimin ihtiyacı karşılayamamasının bir başka nedeni de budur.

Orman işletmeleri her yıl yaklaşık olarak üretimlerinin % 50'ye yakın kısmını tahsisli olarak kontrplak, yonga levha, kibrit, lif levha fabrikalarına, SEKA'ya, ORÜS Genel Müdürlüğüne ait fabrikalara vermektedirler. Ayrıca resmi dairelere de tahsis yapılmakta ve bu da birçok usulsüzlüklerin doğmasına neden olmaktadır. Adı geçen bu sanayi kollarında yukarıda da belirttiğimiz gibi milli burjuvazinin üst kesimi ile işbirlikçi burjuvazi hakimdir. Örnek olarak Orma, Elka, Adel Kalem sanayii, Kav Orman sanayii gibi tesislere binlerce metreköplük orman ürünü tahsisler yoluyla ve piyasadan daha ucuz olarak verilmektedir. Bu durum da, yukarıda da belirttiğimiz gibi orman ürünleri sanayii dalında faaliyet gösteren tesislerin yaklaşık yüzde 99'unun tahsislerden yararlanamamasını getirmekte ve bunlar toplam yapacak üretiminin yüzde 50'sini aralarında paylaşmak zorunda kalmaktadırlar. Zaten atıl kapasite konusu da esas olarak bu işyerleri için söz konusudur.

Bütün bunların üstüne orman işletmeleri piyasaya sundukları orman ürünlerini aracı tüccarlara devretmektedirler. Orman işletmelerinin satış usulleri esnaf ve sanayici için birçok zorluklarla doludur. Onların haklarını koruyacak şekilde değildir. Orman işletmelerinden malı alan aracı tüccar malı kapatmakta ve küçük esnaf'ın, sanayicinin deyim yerindeyse «anasını ağlatmaktadır». ORÜS fabrikalarından SEKA'ya bağlı kâğıt fabrikalarından yapılan satışlar da aynı şekilde olduğundan, aracının eline bütün bir yıl mahkum olan esnaf ve sanayici sürekli olarak mal darlığı çekmekte ve zaten kıt olan hammaddeyi temin etmesi imkânsız hale gelmektedir.

Hammadde ile ilgili bir diğer sorun da hammaddenin kalitesi ile ilgilidir. Bugün birçok işyeri istediği kalitede hammaddeyi

bulmamaktadır. Orman işletmelerinin ülkede kurulu bulunan sanayi ile gerçek bir ilişkisi bulunmadığından, üretimi onun ihtiyacına göre değil, aracı tüccarın ihtiyacına göre satışa sunmaktadır. Bu şartlarda kaliteli hammadde bulmak sanayici için büyük bir sorun haline gelmiştir.

Bu arada yeri gelmişken hammadde kaybı ile ilgili soruna da değinelim. Birçok kişi üretim birimlerinin dağılık olmasından dolayı her yıl büyük miktarlarda hammaddenin kaybolduğundan, yakacak olarak kullanıldığından şikayet etmektedir. Gerçekten de bu doğru bir tesbittir. Ama bunun çözümü, uluslararası emperyalist tekellerden borç alarak ne ülke ormanlarına ne de milli sanayinin gelişmesine hiçbir yararı olmayan, tam tersine çok büyük zararları olan, entegre düzende büyük tesisler kurmaktan geçmez. Entegre düzende ve büyük işletmeler kendi kaynaklarımızdan karşılayamayacağımız kadar büyük miktarda sermaye ve dış teknoloji gerektirirler. Kendi milli sanayimizi geliştirmek diye bir sorunumuz varken emperyalizme daha çok bağımlılık doğuracak bu tip tesislere geçmek ve kendi sanayimizi ezmek ne yarar getirebilir. Bu tip konularda karar verirken, halkın ve ülkenin çıkarlarını her şeyin üzerinde tutma anlayışını getirmemiz gerekmektedir. Ayrıca bu tesbit bugünkü orman işletmeciliğinin yapısını mazur göstermek için de ileri sürülmemelidir.

YATIRIM YERLERİ İSABETSİZDİR

Bu konuda yapılan bütün planlara ve programlara rağmen yatırımların yersel dağılımı Türkiye gerçeklerine göre olmaktadır. Devlet Planlama Teşkilâtı tarafından öne sürülen isteklere rağmen, hangi doğrultuda kuruluş yeri seçimine gidilmesinin gerektiği bildirilmesine rağmen, yatırımlar yine de pazara yakınlık ve enerji temini ile ilgili olarak yapılmaktadır. Marmara ve Batı Karadeniz bölgesinde tüm kurulu kapasite toplam kurulu kapasitenin yüzde 46.6'sını meydana getirmektedir. Buna bir de İç Anadolu Böl-

gesi eklendiğinde oran yüzde 62'ye varmaktadır. Oysa ki, «kalkınmada öncelikli yöreler» olarak adlandırılan bölgelerde odun hammaddesi potansiyel üretimi toplam üretimin yaklaşık yüzde 46'sını oluşturmaktadır. Bu da pazar yerleri ve enerji temini kolay olan yerlerde toplanmış olan sanayiî yüksek maliyetli hammadde temin etmesi sonucu doğurmaktadır. Özellikle Marmara bölgesinde toplanmış olan sanayicilerin en önemli sorunu nakliyat masraflarının yüksekliğidir. Bu da yine sonuç olarak tüketicinin sırtına yüklenmektedir. Özel sektörün yatırım yerleri seçiminde pazar yerine yakınlığı ele alması eleştiri konusu olmaktadır da, resmi fabrikaların kuruluş yerleri acaba isabetli bir şekilde mi seçilmiştir? Örneğin SEKA'nın Dalaman'da kurmuş olduğu kâğıt fabrikasının hammadde temini yönünden olsun, gerekli olan suyun bulunması yönünden olsun isabetli bir yerde kurulduğu söylenebilir mi? Bu konudaki gerçekler bizzat kendileri tarafından açıklanmaktadır.

ENERJİ VE TEKNOLOJİ

Yukarıda bu sanayiînin bazı sorunlarının kendisine özgü, bir kısmının ise genel nitelikte olduğunu belirtmiştik. Enerji darlığı konusu da bu genel sorunlardan birisidir. Bugün bütün sanayiciler ve hatta resmi sektördeki fabrikaların yöneticileri enerji darlığından ve yersiz kısıtlamalardan şikâyet etmektedirler. Bu konuda geniş bir inceleme ve önerileri dergimizin 4. sayısında verdiğimiz için tekrarını yararlı görmüyoruz.

Teknoloji konusuna gelince, yukarıda da belirttiğimiz gibi özellikle levha ve kâğıt sanayiinde teknoloji tamamen dış kaynaklıdır. Bu konuda tekel durumunda olan Avrupa ülkeleridir. Dışarıdan gelen teknolojinin ülkemiz ve üretim şartlarına ne kadar uyumlu olduğunun ayrıca tartışılması gerekir. Ama ilk başta göze çarpan şey, sanayicilerin özellikle yedek parça temininde bu-

yük güçlüklerle karşılaşmakta olmalarıdır. Özellikle son yıllarda ortaya çıkan «döviz sıkıntısı» nedeniyle yedek parça temininde güçlük çekilmekte olduğu, birçok fabrikanın üretiminin aksadığı da ortaya çıkmış bir gerçektir. Teknoloji konusundaki bir diğer nokta da özellikle Avrupa ülkelerinde bu alanda hemen her geçen gün bir takım yeniliklerin yapılmasının yarattığı durumdur. Bizde gerek levha gerekse diğer orman ürünleri sanayiî kollarında maliyet yüksekliği ihracat imkânlarını ortadan kaldırmaktadır. Bu durumda da maliyeti ucuzlatıcı yeniliklerin yapılması, ihracat imkânlarını da sürekli olarak daraltmakta ve hatta yoketmektedir.

Bunların dışında daha birçok sorun vardır şüphesiz. Biz en önemli gördüklerimize kısaca değinmeye çalıştık. Şimdi bütün bu sorunların çözümü için öne sürülen planlama konusunu ele alalım.

MİLLÎ BİR PLANLAMA ŞARTTIR

Yukarıda sorunların çözümü için «Sanayi plânlaması» yapılması fikrinin ortaya atıldığını belirtmiştik. Fakat bu plânlanmanın temel unsurları neler olacaktır. Bizce sorunun çözümü de buradadır. İşbirlikçi burjuvazinin sözcüleri de plânlanmanın şart olduğunu belirtiyorlar. Hatta bu amaçla Devlet Planlama Teşkilâtı uzmanlarınca hazırlanmış olan raporları öne sürüyorlar. Bundan da öte bütün ormancılık faaliyetlerini orman ürünleri sanayiî'nin talepleri doğrultusunda plânlamak iddiasıyla ortaya çıkan «Ormancılık Ana Plânı» vardır. Bu planın geniş bir eleştirisini dergimizin 2. sayısında yayınladığımız için görüşlerimizin tümünü burada tekrarlamıyacağız. Yalnızca şunu belirtelim ki, biz ormanlarımızın bugünkü yapısı ile dahi millî sanayimizin ihtiyaçlarına cevap verebileceğini düşünüyoruz. Ama dış kredilere dayalı projelerin uygulanmasına geçilirse, hangi sorun çözülsün çözülsün bu

mümkün olamaz. Gerek DPT'nin raporları, gerekse «Ormancılık Ana Plânı» temel olarak yabancı projelerin uygulanmasını almışlar, bu projeleri savunmuşlar ve tedbirlerini buna göre sıralamışlardır. Bu nedenlerle birçok iyi niyetli aydın da dahil olmak üzere işbirlikçi burjuvazinin sözcüleri «orman ürünleri sanayiinde hammadde kaybının fazla olduğunu, bu nedenle entegre düzende üretimo geçilmesinin şart olduğunu» tekrarlayıp durmaktadır. Şunu açıklamakta yarar görüyoruz; biz entegre düzende üretime geçilmesine karşı değiliz. Ama bu kendi sanayimizi birleştirerek olmalıdır. Yoksa daha önce de birkaç kez belirttiğimiz gibi büyük sermaye ye dayalı, orman kaynaklarımızın talanına yol açan, emperyalizme daha çok bağlanmamıza yol açacak entegre tesislerin zararları çok fazladır. Bunlar bizim emperyalist ülkelere sürekli olarak avuç açmamıza neden olmaktadırlar. Teknoloji oldukça yabancı olduğu için, yedek parça, uzmanlık gibi birçok sorunu da birlikte getiren bu entegre tesisler, aynı zamanda **esas karakteri milli olan sanayimizin** aleyhinedir. Kendi sanayimizin çökmesine neden olacaklardır. Ayrıca entegre düzende üretim yapacak, dış kaynağa dayalı bu tesislerin hammadde ihtiyaçları da çok büyüktür. Biz kendi milli sanayimize nasıl hammadde temin edeceğimizi düşünüp dururken, bunların talebi olan hammaddeyi nasıl karşılayabiliriz? Tabii işbirlikçi burjuvazi bunun cevabını vermektedir. Onlar ormanlarımızı aşırı üretime zorlayarak, olmazsa idare sürelerini kısaltarak, kendi sanayimizi ezerek, köylülerin zati ihtiyaçlarını kısararak karşılayabiliriz demektedirler.

İşte işbirlikçi burjuvazinin bu anlamdaki plân anlayışı çok açıktır. Onlar küçük işletmelerin yok edilmesini, hammaddenin büyük yatırımlara kaydırılmasını ve ormanlarımızın verim gücü üzerinde bir üretime zorlanmasını yani yağmalanmasını savunuyorlar. «Ana Plân» adını verdikleri planlarıyla öne sürdükleri «yeni amenajman yöntemleri» ile ormanları yok etmenin plânını ya-

şıyorlar. Şimdi bu konuda üzerinde en çok tartışılan ve kamuoyunda «ANTALYA PROJESİ» olarak bilinen projeyi elo alıp kısaca emperyalist tekellerin ve işbirlikçi burjuvazinin plan anlayışını ortaya çıkaralım.

«ANTALYA PROJESİ»

Antalya kraft selülozu, kraft kâğıdı ve kereste fabrikaları entegre tesisinin ilk çalışmalarını 1961 yıllarına kadar uzanmaktadır. Tesisler entegre düzendedir ve iddiaya göre hammadde zayıflığını asgariye indirecektir. Yalnızca bu denli büyük bir tesisin sermayesinin ve teknolojisinin ülke içinden karşılanması mümkün olmadığı için uluslararası kuruluşlardan kredi aranmıştır (!) Hatta bu tesislerin yapılabirlik raporları dahi bu uluslararası kurumların tavsiyeleri doğrultusunda yabancı firmalarca yapılmıştır. Bütün bu masrafları (!) karşılamak için ise Dünya ve Avrupa Yatırım Bankalarından krediler alınmıştır. Dünya Bankasından alınan kredinin faizi yüzde 7.25'dir. Avrupa Yatırım Bankasından alınan kredinin faizi ise yüzde 4.5'dur. Bu projelerin Antalya ile ilgili bölümü için şimdilik 60 milyon dolarlık (yani yaklaşık 1 milyar 500 milyon TL) kredi alınmıştır. Bu alınan kredi yine emperyalist ülkelere makina, ekipman vb. alınmak için kullanılacaktır. Şimdi emperyalizme bağımlılığı bu kadar açık olan bu projenin konumuzla ilgili olan kısmına baktığımızda daha da ilginç olan şeylerle karşılaşmaktayız.

Antalya yöresinde orman ürünleri sanayii kolunda halen faaliyet gösteren özel sektöre ait 356 adet tesis vardır. Bunların yıllık yuvarlak odun kullanma kapasiteleri 376 bin metreküptür. Oysa bunlar hammadde yokluğu nedeniyle yılda ancak 143 bin metreküp odun işlemektedirler. Yani kuruluş kapasitelerinin ancak yüzde 34'ünü kullanabilmektedirler. Oysa kurulacak olan bu entegre tesisin yıllık tomruk ihtiyacı 405 bin metreküp olup toplam hammaddede ihtiyacı 749 bin metreküptür.

Şimdi sorun ortaya çıkmıştır. Bizim millî sanayiimizin ve esas geliştirilmeve, desteklenmeye muhtaç olan sanayimizin yıllık kapasite kullanımı yüzde 34 iken, aynı yerde yabancı sermayeye dayalı ve ağır bir borç yükü altına girmemize neden olan bir kereste fabrikası kurmanın yurt çıkarlarını savunmak ile bir ilgisi varmıdır?

İşte bizim plancılarımızın esas aldıkları temel budur. Onlar ülkemiz ormanlarının yabancı sermayeye açılmasını ve talan edilmesini esas aldıklarından koydukları ilkeler de, plânları da millî olmamaktadır. Ayrıca ülkemizdeki sanayinin ezilmesini amaçlamaktadırlar. Bu tesisler üretime başlayınca kendi sanayimiz hem hammadde yokluğundan kapanmak zorunda kalacak hem de bunlarla rekabet imkanları olmadığından geriye kalanlar da çökecektir.

Zaten işbirlikçi burjuvazi uyguladığı ekonomi-politika sonucu orman ürünleri sanayii alanında çalışan işyerlerinin yaklaşık yüzde 99'unu baskı altında tutmaktadırlar. Bunun üzerine bir de dış baskı eklenmektedir. İdare sürelerinin kısaltılması kararı eğer kendi sanayimizin ihtiyaçlarına cevap vermek için ele alınır ve incelenirse biz buna hiç kimsenin karşı çıkacağını sanmıyoruz.

Plânlama, plânlama diyerek gerçek plansızlığı yaratan işte bu anlayıştır. Antalya projesi yetmiyormuş gibi, bir de Kuzey Ege - Marmara - Karadeniz projesi ile karşımıza çıkan yine bu anlayıştır. Biz onların bu emperyalizme bağımlı plân anlayışının karşısına ülkemizin kendi gücüne güvenmeyi esas alan, kendi kaynaklarımıza dayanmayı esas alan bir plân anlayışı ile çıkılması gerektiği inancındayız. Bu plânlama birinci olarak **ülkemiz gerçeklerinden yola çıkmalıdır**. İkinci olarak **kendi kaynaklarımıza dayanmayı ve onları seferber etmeyi** esas almalıdır.

Çünkü yukarıda da belirttiğimiz gibi orman ürünleri sanayinin **esas karakteri**

millî olmasıdır. Bu niteliğinin korunarak geliştirilmesi gereklidir. Bunun için orman ürünleri sanayii alanında faaliyet gösteren firmaların uygun bir şekilde bir araya gelmesi ele alınmalı, mevcut işletmeler birbirini tamamlar hale getirilmelidir. Herkeso ihtiyacına göre hammadde verilmelidir. Odun hammaddesi ya da yarı-mamul ihracatı kesinlikle yasaklanmalı, iç talebin karşılanması esas alınmalıdır. Büyük sermaye ve teknoloji gerektiren tesisler yerine küçük işletmelerin geliştirilmesi esas alınmalıdır. Bunun için ihtiyacımız olan teknolojik gelişmeyi sağlayan araştırmalar desteklenmeli ve yaygınlaştırılmalıdır. Plânlama ile tüketici kitlenin gerçek ihtiyacı olan ürünlere yönelmeli ve bu ürünleri üretecek tesisler desteklenmelidir.

Ülkemiz şartlarında ucuz ve kaliteli ürünlerin üretilmesi esas alınmalıdır. Ama hepsinden önemlisi bugünkü orman işletmelerinin yapısı ile bu sanayi arasındaki gelişmenin çözülmesi meselesidir. Biz bir yandan ülkemizin ormanlarından yapılan üretimle bu sanayimizin ihtiyaçlarına cevap vermek, bir yandan da ormanlarımızı korumak ve geliştirmek zorundayız. Orman tahribatı bu hızla giderse pek yakın bir sürede işleyecek orman ürünü bile bulamama ihtimali vardır ki bu en yetkili kişiler tarafından açıklanmaktadır. İşte bu noktada karşımıza **ormancılık politikasının kendisi çıkmaktadır**. Bugün hangi sanayiciye gitseniz, hangi uzmana danışsanız, orman işletmelerinin bugünkü yapısı ile bu alandaki sanayinin uyuşmadığını belirtmektedirler. Satış şekillerinden tutun da üretime, korumasına kadar her yönüyle bir çıkmaz içinde olan devlet orman işletmeciliği, ormanlarda yaşayan halka rağmen bu işi sürdürmeye çalışamaz. Çalıştığı sürece de başarıya ulaşması söz konusu olamaz. Yarı-feodal bir işletmecilik anlayışı ile gelişmenin imkanı yoktur. Bu anlayış ile ne ormanları koruyup geliştirmemiz ne de gelişen bir sa-

naylın ihtiyaclarına cevap vermemiz mümkün değildir. Ormanlardan yapılan üretimi geliştirmenin, ağaçlandırma çalışmalarında başarıya ulaşmanın, sanayinin istediği hammaddeyi istenildiği zamanda, kalitede temin etmenin tek bir yolu vardır; Bugün uygulanmakta olan politika değiştirilecektir! Bunu bizzat Devlet Plânlama Teşkilâtı'nın hazırladığı raporlar ifade etmektedir «üretilen miktarın sanayiye intikalini sağlayan mekanizma; bugünkü satış koşullarını sağlayan mevzuat, günün icaplarına uymamaktadır» diyen bizzat onlardır. Çıkmaz görülmüştür.

Çıkmaz orman işletmeciliğinin yarı feodal yapısından kaynaklanmaktadır. Bu yapı, gelişmeyi tıkamaktadır. Batılı ülkeler dediğimiz kapitalist-emperyalist ülkelerde geçtiğimiz yüzyıllarda bu sorun çözümlenmiştir. Çünkü onlarda ormanlarda özel mülkiyet ortaya çıkmış ve kapitalist ilişkiler bu alanda da egemen olmuştur. Şimdi onların sorunları başkadır. Bizim için ise bu «tren kalkmıştır» Bu yapının makinalaşma ile çözülmesini, bu şekilde kapitalist ilişkilerin hakim duruma gelmesini beklemek de tutarlı bir yol olamaz. Buna ne orman köylülerinin ne ormanların ne de sanayinin tahammülü

yoktur. Aynı şekilde ormanları özel mülkiyete devretmeye kalkışmak da bu anlamda geçersizdir. Önümüzde tek bir yol kalmaktadır; bu da köylü işletmeleri kurarak, ormanları gerçek sahibine geriye vermektir. Bunun dışındaki çözümler ülkemiz orman varlığının günden güne yok edilmesini, talan edilmesini getirmektedir ve getirecektir. Ormanları korumanın, üretimi artırmanın ağaçlandırma çalışmalarını başarıya ulaştırmanın tek yolu budur! Bu yol aynı zamanda orman ürünleri sanayinin gelişmesini de sağlayacaktır. Ancak o zaman sanayi düzenli bir hammadde garantisine kavuşacak, ancak o zaman kaliteli ve ucuz hammadde elde edebilecektir. İşte bu şartlarda hammadde yerine dayalı ve köylülerin elinde sanayi tesisleri kurulabilecektir. Sanayii geliştiren şartlar kendiliğinden yaratılacaktır.

Zaman geçirmeden orman köylülerinin, halkın bu alandaki taleplerine cevap veremeyen çözüm yolları aramaktan vazgeçelim. Hiçbir sorun ormanların içerisinde yaşayan halkın taleplerine cevap vermeden çözülemez!

**halkın
ormanı**

YENİ YIL İÇİN ABONE ÜCRET TARİFESİ

- 1 — İşçi - Köylü ve öğrenciler için yıllık 60 TL.
- 2 — Memur, tekniker, mühendis ve diğerleri için yıllık 90 TL. altı aylık 45 TL.
- 3 — Yurt dışı yıllık 250 TL. (Dergi ve tüm ekleri dahildir)
- 4 — Ödemeli dergi gönderilmesi için yapılan isteklerde, istenilen dergi sayısı 10'dan az olmamak kaydıyla % 20 indirim yapılır.
- 5 — Kitapçı vb., yerlerden yapılan isteklerde, 5 adetten az olmamak kaydıyla % 20 indirim yapılır.
- 6 — Kuruluşlar dergimize yayın değişim yoluyla abone olabilirler.
- 7 — Dergimizin birinci cildi hazırlanmaktadır. İsteklilerin Ekim 1978 sonuna kadar başvurmaları gerekmektedir.

NOT : Abone yenilemek için ayrıca kart doldurmaya gerek yoktur. Ücretin yatırıldığına dair PTT ya da banka makbuzunun gönderilmesi yeterlidir.

Tarım ve Orman Ürünleri Sanayii

GİRİŞ

Tarım ve Ormancılık, ülkemizde ekonomik kalkınmanın başlangıcı ve temeli olabilecek özellikler taşımaktadır. Kalkınmayı gaye edinen devlet politikalarının bu kaynağa dayanması ve bunu değerlendirmesi gerekir. Tarım ve Ormancılık kesimine gerektiği kadar önem verilmeden sanayileşmeye ve ekonomik alanda gelişmeye olanak yoktur. Yanlış temeller üzerine oturtulan sanayi şekillerinin başarılı sonuçlara ulaşmasına ve ekonomimize katkıda bulunmasına olanak yoktur. Örneğin otomobil sanayimizi ne kadar geliştirirsek geliştirelim, dış ülkelere satış yaparak gelir sağlamamız olanaksızdır. Ancak kendi gereksinimlerimizi karşılayabiliriz. Gereksinimlerinin sınırını saptayamayan lüks ve gösteriş meraklısı insanlarımız da aşırı masraflara girerek birer araba alınca, ulusal ekonomimiz otomobil sanayinden fayda yerine zarar görmeye başlamıştır. Çok sayıdaki otomobil şehirlerimizin dar olan yollarını tamamen tıkamış ve trafiği tam anlamıyla felce uğratmıştır. Ayrıca bu canavarları besleyebilmek için de, dışardan devamlı petrol satın almak zorunda kalmış bulunuyoruz.

Ham maddesi ülkemizde bulunmayan, çıkaracağı ürünlerin satılabileceği yerleri kısıtlı olan bir sanayi kurmak çok hatalı bir iştir. Böyle bir sanayinin kurulması ülkeye fayda yerine zarar getirebilir, veyahut beklenen faydayı sağlayamaz.

Daha fazla fayda sağlayacak bir sanayi şeklini kurmak varken rizikolu ve az kârlı sanayileri kurmanın ekonomi kurallarına uygun düşmeyeceği açık bir gerçektir.

Ulusumuz uzun yıllardan beri tarım ve Ormancılık alanındaki uğraşlardan sağladığı gelirlere dayanarak ekonomik yaşamını sürdürmektedir. Bu alanlarda uyguladığı yöntemleri devamlı olarak geliştirmek, ekono-

YAZAN : Prof. Dr. Tahsin TOKMANOĞLU

mik gelişmesinin de temel dayanağı olmuştur. Anadolu selçuklarından geliştirilerek alınan ve Osmanlı devletinin gelişme dönemlerinde uygulanan Has tımar ve zeamet sistemleri, askerliğe ve tarıma önem veren sistemlerdir. Bu sistemlerde, tarımla uğraşan kimselere devletin devamlı olarak yardımcı olması prensibi kabul edilmektedir. Arazilerin tamamı devlete veya padişahlara ait olduğu kabul edilmekte ve gösterilecek teknik yöntemlere göre işletecek olanlara kiraya verilmektedir. Kira koşullarına uymıyanlardan veya, boş saklıyanlardan, araziler geri alınmaktadır. Çok iyi sonuç veren ve üretimi arttıran bu sistem bozulduktan ve araziler özel kişilerin eline geçtikten sonra tarımdaki üretim gerilemiş ve buna bağlı olarak Osmanlı imparatorluğu da gerilemeye başlamıştır.

ORMAN VE TARIM ÜRÜNLERİNİN BUGÜNKÜ EKONOMİMİZDEKİ YERİ VE ÖNEMİ

Aşağıdaki rakamlar bugün dahi ulusumuzun en önemli gelir kaynağının toprak ürünleri olduğunu göstermektedir.

1 — Dışa sattığımız mallardan elde ettiğimiz gelirin % 80'ini, tarım ve Ormancılık ürünleri oluşturmaktadır.

2 — Ticaret yapan insanlarımızın yarıdan fazlası, tarım ve Orman ürünlerinin ticaretini yapmaktadırlar. Yurt içi ticarete olduğu gibi yurt dışı ticarete de bu oran % 50'nin üzerine çıkmaktadır.

3 — İmalat sanayimiz genellikle tarım ve Orman ürünlerimizin işlenmesiyle oluşmaktadır. Ortalama % 60'ın üzerinde bulunmak tadır.

4 — Tarım ve Orman ürünlerinin taşınması, ulaştırma çalışmalarımızın önem-

II bir bölümünü meydana getirmektedir. Ortalama % 35

5 — Nüfusumuzun % 70'i tarım ve Orman alanlarında yaşamakta ve geçimlerini bu alanlardan sağlamaktadırlar.

6 — Tarım ve Orman, bir çok sanayi dalının işliyeceği hammaddeyi sağlamaktadır. Bu özellikleriyle, bir çok sanayinin kurulmasına olanak sağlamakda ve sanayileşmeyi sağlayan sürükleyici bir etken ve bir güç kaynağı olmaktadır.

ORMAN VE TARIM ÜRÜNLERİNİN GELECEKTEKİ YERİ VE ÖNEMİ

Ülkemizin kalkınmasında ve sanayileşmesinde, çok önemli bir etken olan tarım ve Ormancılığa gereken önem verilirse gelecek yıllarda da bu etkenliklerini ve iticî güç olma özelliklerini arttıracaklardır. Kalkınma planlarında bu özelliklerin dikkate alınması gerekirken, ne yazıkki tersi yapılmıştır. Örneğin tarım ve Ormancılık kesimlerinde, gelişim hızı diğer sektörlere kıyasla daha düşük tutulmaktadır. Bu düşük hızların dahi gerçekleşmesi sağlanmamaktadır.

Gelişme hızına paralel olarak, yatırımlar tarım ve Ormancılık kesiminin aleyhine geliştirilmiştir. 1972-1975 döneminde yapılan sermaye yatırımlarının ancak % 8'i tarım ve Ormancılığa ayrılmıştır. Tarım ve Orman ürünlerinin değerlendirilmesi ve pazarlanması ciddi şekilde ele alınmamıştır. Bu ürünlerin işlenerek daha kıymetli hale getirilmesi yolları aranmamış ve hammadde halinde dışarıya satılmıştır. Örneğin pamuğu işliyerek iplik veya kumaş halinde satma olanağı varken, pamuk halinde satmaktayız. Aynı şekilde kavak odununu, işleyerek kâğıt yapma olanağı varken, odun veya tomruk şeklinde satmaktayız.

Tarım ve Orman ürünlerinde fiyat istikrarı ve garantisi sağlanamamıştır. Bazı tarım ürünleri için uygulanan taban fiyatı, az sayıdaki maddeyi kapsamaktadır. Bu sebeplerden, bu alanlarda çalışanlar kendilerini

güvenlik içersinde görmemektedirler, başka alanlara geçmek için şehirlere göç etmektedirler.

Açıklanan sebeplerden dolayı, yakın bir gelecekte artan nüfusumuzun, tarım ve Orman ürünlerine olan gerksinmelerini karşılıyamyıyacağız. Böyle bir durumla karşılaşmak için, tarım ve Orman ürünlerini işleyen sanayi dallarını geliştirmeliyiz. Pamuğumuzu ve yünümüzü işlemeli ipliğin de ilerisine geçirerek kumaş, hatta elbise haline getirmeliyiz. Kavak odunlarını ve Ormanlarımızda üretilen diğer odunları işleyerek, kâğıt lif levha, talaş levha ve benzerlerini yapmaktayız. Halkımız Orman sanayinin sağladığı faydaları yakından görünce, Ormanın kıymetini çok daha iyi anlayacak ve Ormana sahip çıkacaktır. Orman köylüsüne ve bütün ulusumuza, Orman sanayini tanıtmadan Ormanın kıymetini anlatmamıza olanak yoktur. En küçük odun parçasının dahi, sanayide bir işe yaradığını insanlarımızı anlatmalı ve göstermeliyiz.

Ormanları da ancak bu şekilde kurtarabiliriz.

Vatandaşlarımız, yakmak üzere sobaya doldurduğu 10 kilo odundan, 3-5 kilo kâğıt yapılabileceğini bilmeli ve yapıldığını da görmelidir. Ancak o zaman, odun yerine linyit yakmanın daha doğru olduğunu kavrayacaktır. Toplumun bu bilinç düzeyine varması halinde, odun sanayide kullanılacağı için linyite kıyasla çok pahalı olacaktır. Bu sebeple de odun yakmak istemeyecektir.

Aşağıdaki örnek yukarıda anlatılmak istenenlere daha fazla açıklık getirmektedir.

POS ORMANI

1944 yılında Orman Fakültesinde öğrenciydim ve yaz aylarında staj yapmak üzere 2 arkadaşım ile birlikte Adananın Pos Ormanına gittim. Pozantıda trenden indikten sonra katır sırtında doğuya doğru 2 gün gittik ve sonunda, Pos Ormanının içersinde bulunan Karsantı isimli bucak merkezine

geldik. Geçtiğimiz yollardaki köylerde ve Karsantıda yaşam son derece ilkel. Örneğin Anadolunun her tarafında kullanılan ve Sümerler devrinden kaldığı söylenen kağrı arabası veya bir benzeri buralarda yoktu. Arazi çok arızalı olduğu için kağrının kullanılamadığını öğrendik, ağır yükler ya katır sırtında veya insan sırtında taşınıyorlardı. Bazen de develerle taşınıyordu.

Karsantıda lokanta ve fırın bulunmadığı gibi, bakkal dükkanı da yoktu. Köylülerden yufka ekmeği süt ve yoğurt satın alarak, yemeğimizi genellikle kendimiz pişirerek 3 ay orada kaldık. Tahtacı denilen Orman işçileri gösterdiğimiz ağaçları kesiyor, tomruk luyor ve olduğu yerde biçerek kalas haline getiriyorlardı. Daha sonra kalasların 2 tanesini bir katırın sırtına bağlayarak uzak mesafelere taşıyorlardı. Kesilen ağaçların dallarıyla uç kısımları Ormanda kaldığı gibi, biçilen tomrukların kapak tahtaları da Orman da kalıyor ve çürüyorlardı. Fırtınanın etkisiyle devrilen ağaçlar da, yerlerde çürümekteydiler.

Pazarlardaki satış fiyatı, taşıma masraflarını kurtarmadığından, kapak tahtaları ve diğer kısımlar taşınmıyor, çürümeye terk ediliyordu. Halkın gözünde bu odunların ekonomik kıymeti sıfırdı, hatta sıfırdan da aşağıdaydı. Ekonomik kıymeti sıfır olan bu malların çürümesi veya yanması kimseyi üzmüyordu. Şayet pazarlarda bu mallar değerlendirilebilseydi, taşıma masrafını aşacak kadar kıymet kazansaydı, hiç birisi çürütülmez taşınırdı. Yanması halinde de insanlarımız üzüntü duyar ve yanmaması için önlemler alırlardı.

20 yıl sonra, 1965 yılında Pos Ormanını tekrar ziyaret ettim. Adana'dan bir jipe bindim ve 2 saatten daha az bir zamanda Karsantiya gittik. Karsanti tanınmayacak kadar değişmişti. Çarşı, pazar, fırın, bakkal, hatta pastahane yapılmıştı. Her tarafta elektrikler yanıyor, insanlar çok hareketli bir ya-

şam sürdürüyorlardı. Tomruk yüklü kamyonlar açılan geniş yollarda, büyük gürültüler çıkararak ilerliyorlardı.

Bütün bu yenilikleri Orman mühendislerimiz yapmış Karsanti ve çevresindeki köyleri medeniyete kavuşturmuşlardı. Adana, Kayseri ve Maraş vilayetlerinin kamyoncuları buraya toplanmış çalışıyorlardı. Artık tomruklar oldukları yerde biçilmiyor, kapak tahtaları çürümek üzere Ormanda bırakılmıyordu. Tomruklar olduğu gibi kamyonlara yükleniyor, Adana'daki ve diğer yerlerdeki fabrikalara taşınıyordu. Gördüğüm değişiklik beni çok duygulandırdı. Meslektaşlarımı bu başarılarından dolayı kutladım, kendileri le iftihar ettim.

Her fırsatta bu değişikliği şehirlerde yaşayan insanlarımıza anlatmaktayım.

1965 yılında, Karsantıda ve Pos Ormanının diğer köylerindeki insanların, Ormana ve ağaca karşı ilgilerinin çok değişmiş olduğunu gördüm. Odunu artık kıymetsiz bir madde olarak görmüyorlardı. Eski ilkel yaşantıları, Ormanın baş ürünü olan odun sayesinde, çok değişmiş ve bugünkü düzeye ulaşmıştı. Evvelce kağrı arabasını dahi bulamayan insanlar, bugün otomobillere binerek Adana'ya kadar gitmekte, Orman işçiliğinden kazandığı parayı harcıyarak istediklerini alıp getirebilmektedir. Bütün bu değişimin sırrını odunda buluyor ve oduna buna göre kıymet veriyorlardı.

1965 yılındaki sevincim ne yazıkki fazla sürmedi. Çünkü, Pos Ormanındaki tomrukların taşındığını, yakacak odunların taşınmadığını, çürümek üzere Ormana bırakıldığını öğrendim. Bunun sebebi, şehir ve kasabalarımızdaki yakacak odun fiyatının taşıma masraflarını kurtarmaması imiş. Şehir ve kasabalarımızda, keresteliğe elverişli olmayan odunlar sadece yakıt olarak kullanılıyor. Başka şekilde değerlendirme olanağı bulunamıyor. Şayet değişik şekillerde değerlendirme olanakları bulunsa örneğin kâğıt,

karton, lif levha, talaş levha gibi şeyler yapılırsa değeri çok artacak ve taşıma masrafını kurtaracaktır. Bu işleri yapacak bir fabrikanın Karsantıda veya Pos Ormanının başka bir yerinde kurulması düşünülebilir.

Yazımızın başlarında da söylediğimiz gibi, Orman ürünlerimizin en küçük parçasını dahi sonuna kadar kıymetlendirecek şekilde sanayi dalları kuralıyız. Pamuğu ve yünü kumaş, hatta hazır elbise haline getirinceye kadar, en küçük odun parçasını dahi, kâğıt veya çeşitli levhalar haline getirinceye kadar işlemeliyiz. Bunları yaptığımız takdirde hem tarım ve Ormancılık çalışmaları kıymet kazanacak hem de sanayimiz gelişecek-

tir. Hepsinden daha önemlisi çok sayıda insanımıza iş alanı açılacaktır.

Ziraatçılar tarım ürünleri sanayiinde, biz Ormancılar da Orman ürünleri sanayiinde etkili olmalıyız ve bu sanayi dallarının gelişmesini sağlamalıyız. Doğal kaynaklarımız tarım ve Orman ürünlerini işleyen sanayi dallarını geliştirmemizi gerektiriyor. Ülkemizi ancak bu şekilde kalkındırabiliriz. Diğer sanayi dalları bu gayenin gerçekleşmesine yardımcı olacak şekilde planlanmalıdır. Örneğin, motor sanayimizi, tarım ve Orman traktörleri yapacak şekilde geliştirmeliyiz, yoksa, asfalt yoldan ayrılamıyan otomobil yapacak şekilde değil.

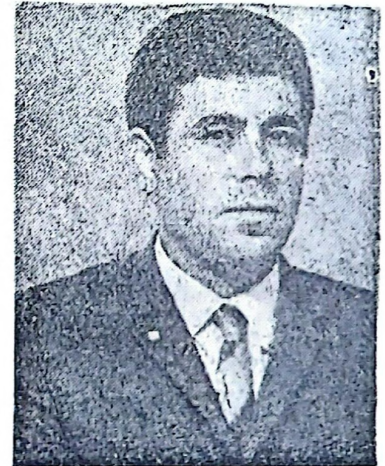
OKUYUCULARIMIZA

Yer darlığı nedeniyle, dergimizin bu sayısında yer alması gereken «Türkiye'nin Yeri Üçüncü Dünya Ülkelerinin yanında» adlı yazımızın ikinci bölümüne, «Tartışma», «Her Sayı Bir Ülkeden» köşelerimize ve «Sovyet Sosyal Emperyalizmi» adlı yazılarımıza yer veremedik. Bu konulardaki yazılarımızın bir kısmına Ekim 1978 sonunda yayınlanacak olan 7. sayımızda yer vereceğiz, diğer bir kısmını ise yayın programımızı aksatmamak için gelecek sayılarda yayınlayacağız. Bizleri anlayışla karşılayacağınızı umarız.

DEĞERLİ MESLEKTAŞIMIZ Orman Yüksek Mühendisi M. SAİT ÖZCAN

9 Haziran 1978 günü bir trafik kazası neticesi aramızdan ayrıldı. Çok genç yaşta kaybettiğimiz arkadaşımız iyi bir insan, yurtsever, çalışkan ve halktan yana bir orman mühendisiydi.

Ailesine ve tüm ormancılara başsağlığı dileriz.

Ağaç Sanayiinin sorunları ve bu sorunların çözümleri

CİHAN TÜRKOĞLU (*)

Türk Ekonomisinde gittikçe önem kazanan Ağaç Sanayii işletmelerinin pek çok ve karışık sorunları vardır. Bunları ayrıntılara ve açıklamalara girmeden sadece satır başlıkları halinde vermekle yetineceğiz.

1— Bu işletmeler küçük, dağınık, çok adette ve düşük kapasiteyle çalışmaktadır. Bu yapının değiştirilmesi için ilk sorun örgütlenme sorunudur. Bu konuda başlatılan girişimler üzerine «Türkiye Ağaç Sanayicileri Federasyonu» kurulmuş ve Anadolu'daki keresteci ve marangozlar tarafından kurulan küçük dernekler bu ana örgüt etrafında toplanmaya başlamışlardır. Ama bu yetmemektedir. Küçük işletmelerin kooperatif şeklinde örgütlenmeleri kendilerine büyük yararlar sağlayacaktır. Ayrıca sendikalaşma şeklinde bir örgütlenme var olmakla birlikte bu kesimdeki küçük işletme sahiplerinin işçi mi, işveren mi oldukları çoğu zaman kestirilememekte, işveren gibi görülen çoğu marangoz, karın tokluğuna yaşamını sürdürmektedir.

2— Dernek, kooperatif ve sendikalaşma şeklindeki toplumsal örgütlenmelerin, sosyal, ekonomik ve siyasal yönden ağırlık koyabilmesi için daha çok kooperatifleşmeye ve sendikalaşmaya dönüştürülmesi gerekir. Esasen asıl örgütlenme sorunu büyük işletmeler için değil, küçük işletmeler için sözkonusudur.

3 — GAZİANTEP gibi kentlerin bazılarında sanayi siteleri halinde de görülen toplulaşma, küçük işletmelerin kendi aralarında birleşerek küçük atelye tipi işletmeden

büyük imalathaneler düzeyine ve oradan da entegre işletmeler olarak birbirine bağlı parke-kereste- ağaç ambalaj vb. fabrikaları düzeyine geçmeleri gerekir.

4— Artık ürünlerin değerlendirilmesi de bu kesim için bir sorun olmakta ve çoğu işletmede bu artıklar yakacak olarak değerlendirilmektedir. İşte sanayi siteleri halinde imalathaneler halinde ve entegre düzende birleşmede bu artık ürünler değerlendirilme olanağı bulacaklardır.

5— Ve yine örgütlenmenin diğer bir boyutu da ormancılık kesimiyle işbirliği kurulmasıdır.

6— Hammadde temini ve hammadde fiyatları da diğer bir sorundur.

Hammadde kaynağı olarak Orman Genel Müdürlüğü'nün bu hususta göreceli olarak bir hammadde garantisi vermesi ve fiyatların piyasada dengesizlik yaratmayacak şekilde düzenlenmesi gerekir. Çoğu küçük keresteci, marangoz ve doğramacı sermaye yetersizliği yüzünden ihâlelere doğrudan doğruya katılamamakta ve bu hususta büyük sermayeye sahip keresteci, müteahhit ve aracılardan arpalığı durumuna düşmektedir. Bu konuda orman işletmelerinin satış yönetmeliğinde bir değişikliğe gidilerek, küçük sermayelerle ihâlelere katılınmasının sağlanmasına çalışılmasını sevindirici bir gelişme olarak değerlendiriyoruz. Orman Ürünleri Sanayii Genel Müdürlüğü'nün ürettiği keresteler için de aynı şeyler söylenebilir ve bu kuruluşun kentlerde satış mağazaları açmak üzere statü değişikliğine gitmesini de olumlu

(*) — İ. Ü. Or. Fakültesi : 1964

— TODAİE — 1975

bir gelişme olarak kaydediyoruz.

7— Bu kesimde çalışan işçi ve işverenlerin teknik bilgileri üzücüdür ki çok yetersizdir. Bu da önemli bir sorun yaratmaktadır. Devletçe eğitim seminerlerinin düzenlenmesi bu sorunun tek çözümüdür.

8— Küçük Ağaç Sanayi işletmelerinin kredi ve sermaye sorunları vardır. Bu konuda Halk Bankasının katkıları yetersiz kalmaktadır. Bankanın karşılıksız olarak daha düşük faizle daha yeterli krediler sağlaması gerekir.

9— Satış ve Pazarlama Sorunları diğer bir sorundur. Malların güzel, ve gösterişli şekilde pazarlanması ve satışı; bazı yetişkin elemanların çalıştırılmasını gerektirir. Ancak küçük işletmeler parasal olanaksızlıklar yüzünden bunu ancak birleşik tesisler haline gelmekle gerçekleştirebilirler.

10— Bu işletmelerde kalite kontrolü ve standardizasyon hemen hiç uygulanmamaktadır. Bu önemli sorunun çözümü için Federasyon ve Ormancılık kuruluşlarının iş birliği yaparak bir denetim düzeni kurmaları gerekir.

11— Çalışma koşullarının iyileştirilmesi, iş kazalarından korunma, iş güvenliği ve sosyal güvenlik sorunları yine başlıca sorunlardan sayılır. Bağ-Kur'un sosyal güvenlik konusunda, Federasyonun ise iş güvenliği konusunda örgütlü bir çalışma vermeleri bu sorunun çözümünü sağlayacaktır.

12— Bu kuruluşların kış mevsiminde işsiz kalmamaları ve atıl kapasite yaratmamaları için ormancılık kesiminin kış üretimine gitmesi kaçınılmazdır.

13— Büyük ağaç sanayi işletmelerinin küçük işletmeleri sömürmesine engel olmak için gerek hammadde, gerek yardımcı madde ve gerekse diğer girdiler yönünden bu

işletmelerin yasal garantilere kavuşturulmaları gerekmektedir.

14— Bu kesimin doğru dürüst bir sayımı bugüne kadar yapılamamıştır. Bu durum bu kesim için endüstri planlamasına gidilmesini de zorlaştırmaktadır. Gerek kamu kesimindeki işletmelerin, gerek özel kesimdeki küçük işletmelerin bu, Ağaç Sanayii Planlamasında ayrı ayrı planlanması gerekir.

15— Gelişmekte olan bir ülke olarak Türkiye'de emek yoğun işletmelere yer vermek ve sermaye yoğun işletmeleri azaltmak gerekir. 2 milyon işsiz bulunan bir ülkede sermaye yoğun işletmeler kurmak ve geleneksel sektörde çalışan yüzlerce kişiyi açığa çıkarmak akıl dışıdır. Bu bakımdan çok ileri teknolojileri büyük sermayeler harcayarak az işçi çalıştırmak üzere kurmak yerine, kanaatkâr ve ekonomik, mütevazı ve sağlam, halk tipi ürünler, malzemeler ve mobilyalar üretmek üzere ekonomik teknolojilere ve emek yoğun işletmelere yer vererek yeterince işçi çalıştırmak gerekmektedir.

16— Bu hususta seçilecek teknolojilerin lüks ve pahalı teknolojiler olması gerekmez. Ekonomik ve sağlam mallar üreten yeni teknolojiler seçmek gerekmektedir.

17— Orman Bakanlığına bağlı Ağaçlandırma Genel Müdürlüğü'nün endüstrinin talebini karşılayacak şekilde endüstriyel ağaçlandırmalara gitmesi ve yakın gelecekte başlayacağı sanılan hammadde açığının böylece giderilmesi gerekir.

18— Kurulması düşünülecek bütün yeni ağaç sanayii kuruluşlarının öncelikle devlet tarafından orman köylerine kurulması ve bunların işletmelerinin orman köylerindeki kooperatiflere bırakılması gerekmektedir.

19— Bu cümleden olarak bu fabrika-

ların köykent tarzındaki merkezi kırsal yerleşimlere kaydırılması kaçınılmaz olmaktadır.

20— Böylece özel işletmelere uygulanan teşvik önlem ve kredilerinin de kooperatif işletmelerine yönlendirilmesi gerekir.

21— Özel girişimin sadece kalkınmada öncelikli yörelere yatırım yapma koşuluna göre desteklenmesi ve devlet yatırımlarıyla birlikte özel işletmelere yapılacak devlet yardımlarının artık Marmara ve Ege Bölgelerinden vazgeçilerek Doğu Anadolu'ya yönlendirilmesi gerekmektedir.

22— Kamu İktisadi Teşebbüsü olma yolunda olan Orman Ürünleri Sanayii Genel Müdürlüğünün meclislerde bulunan yasa tasarısında özel kesimdeki büyük işletme, müteahhit, keresteci ve aracılardan adı geçen genel müdürlük tarafından denetim altında bulundurulması ilkesine yer verilmesi gerekir.

23— Ormancılık kesiminde halen ekonomik olmayan üretim, taşıma, yükleme, boşaltma ve depolama giderlerinin fiata olumlu etkiler sağlanması için düşürülmesi gerekmektedir.

24— Hammadde fiyatlarının ayrıca kararlı olması gerekir. Bu fiyatların dengesizliği sanayiciyi, kârını garanti etme kaygısına düşürmekte ve bundan en çok zarar gören kesim de küçük işletmeler olmaktadır.

25— Plansızlık, hammadde sıkıntısı ya da sermaye ve bu gibi nedenlerle kapasitesi düşen bir işletme, kapasite düşmesinden husûle gelen bu zararın giderilmesi için fiyatı yükseltme cihetine gitmektedir. Oysa fiyatların resmen saptanması ve kontrol altına alınması gerekir. Hiç olmazsa kereste, parke,

ağaç ambalaj, doğrama, levha ürünleri ve mobilya için fiatın kentlere göre saptanması ve başıboş bırakılmaması gerekir.

26— Orman işletmelerinden imalatçı keresteciye intikal edinceye kadar hiçbir alım-satımcı kerestecinin, ya da buna benzer imalatçı olmayan bir tüccarın aracı olarak araya girmemesi için statü değişikliğine gidilmesi ve bu hususta da denetim kurulması yararlı olacaktır.

27— Bu konuda devletin ayrıca bir KERESTE OFİSİ kurması ve her kentte bir satış mağazası açması da düşünülebilir.

28— Orman köylerinin kalkınması yönünde ORÜS stratejik bir değişikliğe uğratılmalı ve bu husus OREN yasa tasarısında yer almalıdır. Çünkü bu üründen sağlanan gelirin orman köylüsüne dönüşümünü sağlamadıkça köylülerin bu kaynaktan gelir sağlamaları bir edebiyattan ileri gitmez.

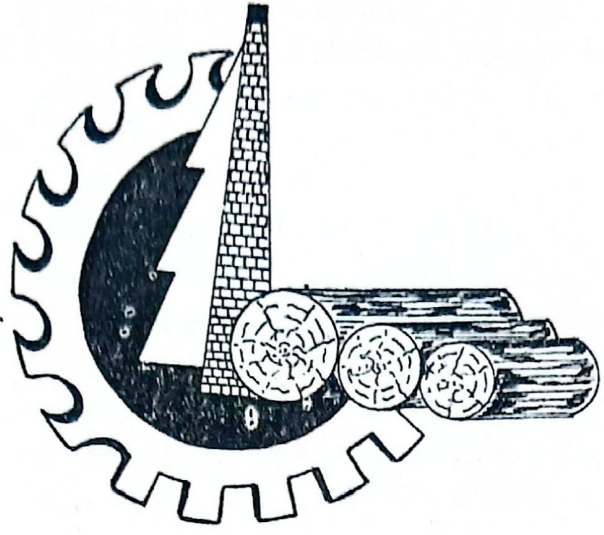
29— Gerek yurtiçi ve gerekse yurtdışı ağaç sanayii ürünleri talebinin, ayrıca üretim ve tüketim gerçekleşme miktarlarının sağlıklı bir şekilde saptanması gerekir.

30— Emprenye edilmeden kullanılan ağaç malzemede dış etkilere (mantara, böceğe, toprak nemine, suya ateşe ve havaya) karşı dayanım günü 5-10 yıl olmaktadır. Emprenye edilmiş ağacın ömrü 5-10 misli arttığına göre ülkemizde emprenye konusuna önem verilmesi, fabrika kurulması ve bu sanayiye gereken önemin verilmesi ağaç malzemelerin kullanımı konusunda çok büyük bir ekonomi sağlayacaktır.

31— Yakacak odunun sanayiye aktarılması, orman gülü ve benzeri zararlı ağaççıkların levha sanayiinde değerlendirilmesi için gereken ekonomik önlemler en kısa zamanda

alınmalı ve uygulanmalıdır. (Ayrıca ormanların, ikincil ürünleri olan defne yaprağı, reçine, sığla, kozalak ve bu gibi ürünlerin değerlendirilmeleri için tip projeler yapılması gerekir.)

32— İşletmelerin piyasa isteklerine uygun boyut ve nitelikte mal üretmeleri yerine küçük - büyük ya da kamu ve özel girişimlerin hepsinde standartların uygulanmasını zorunlu tutmak gerekmektedir.

KAYNAKÇA : 1 — Ormancılık ve Orman Ürünleri Sanayii -Özel İhtisas Komisyonu Raporları — 1977

2 — Ormancılığımızda Ne Yapılmalı - Orman Mühendisleri Odası — 1977

3 — Türk Ormancılığının Sorunları — OMO — 1974

4 — Ormancılık Araştırma Konseyi Kararları - 1976

5 — Türkiye Ağaç Sanayii Dergisi Sayı : 1 — 1973

6 — Orman Mühendisliği Dergileri —Cihan Türkoğlu — 1973

7 — Orman Ürünleri Sanayinin Yapısal Dengesizliği Konferans Notları —Tezer Teke — 1978

8 — Orman Ürünlerinde Fiat Oluşumu Semineri Bildirileri — 1974

9 — Ormancılık Ana Planı — 1977

10 — OREN Yasa Tasarısı — 1978

DÜNYADA ORMAN ÜRÜNLERİ SANAYİİ

TABLO : 1 — Odundan mamul maddeler üretimi (1000 m³ veya 1000 ton olarak)

Bölgesi	Kereste		Ahşap levha		Selüloz		Kağıt ve K.	
	M ³	%	M ³	%	ton	%	ton	%
III. DÜNYA ÜLKELERİ	59 363	13.9	9 794	10.6	5 665	5.0	14 913	9.9
Afrika	3 518	0.8	734	0.8	250	0.2	239	0.1
Latin Amerika	16 384	3.8	3 049	3.3	2 794	2.5	5 118	3.4
Asya	21 468	5.0	4 504	4.9	913	0.8	2 835	1.9
Sosyalist ülkeler	17 993	4.2	1 507	1.6	1 708	1.5	6 721	4.4
II. DÜNYA ÜLKELERİ	163 472	38.4	45 946	49.7	57 229	51.0	72 985	48.4
Batı Avrupa	58 940	13.8	24 951	27.0	24 265	21.6	38 452	25.5
Kanada	36 282	8.5	4 605	5.0	17 572	15.6	11 350	7.5
Japonya	39 649	9.3	8 764	9.5	9 502	8.5	15 394	10.2
Diğerleri	6 790	1.6	1 601	1.7	2 428	2.2	2 771	1.8
Doğu Avrupa Ülkeleri	21 811	5.1	6 025	6.5	3 462	3.1	5 018	3.3
SÜPER DEVLETLER	202 809	47.6	36 638	39.6	49 258	43.9	62 906	41.7
ABD	88 809	20.8	27 867	30.2	41 130	36.7	53 990	35.8
SSCB	114 000	26.8	8 771	9.5	8 128	7.2	8 916	5.9
T O P L A M :	425 644	100.0	92 378	100.0	112 152	100.0	150 804	100.

Yukarıdaki tabloda odundan mamul maddeler üretiminin dünyaya dağılışı görüldük. Tablodan çıkan sonuçları şöyle sıralayabiliriz:

— Üretim, dolayısıyla sanayi gelişmiş ülkelerde yoğunlaşmıştır. Süper devletler ve 2. Dünya Ülkeleri, birlikte dünya üretiminin yaklaşık % 85-90'ını gerçekleştiriyorlar. Bu, Dünya orman ürünleri sanayiinin % 85-90'ının buralarda toplanması demektir. Oysa Kuzey Amerika, Avrupa ve SSCB'nin toplam nüfusu, dünya nüfusunun % 25.6'sıdır (1970 sayımına göre). Bu rakamlar gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki ekonomik farklılığı çarpıcı bir biçimde ortaya koyuyor.

— Odun Hammaddesinin işleme derecesi arttıkça 3. Dünya Ülkelerinin dünya üretimindeki payları da azalıyor. 2. Dünya Ülkele-

rinde ise durum tam tersidir. Süper devletlere gelince, onlarda böyle bir sıralanma yok

Aslında bu tablo, dünya orman ürünleri sanayiinin durumunu hiç bir açıklamaya gerek kalmayacak biçimde ortaya koyuyor. Yine de konuya biraz daha açıklık kazandırmak için, bir de bölgelerin orman ürünleri üretimindeki paylarına bakalım.

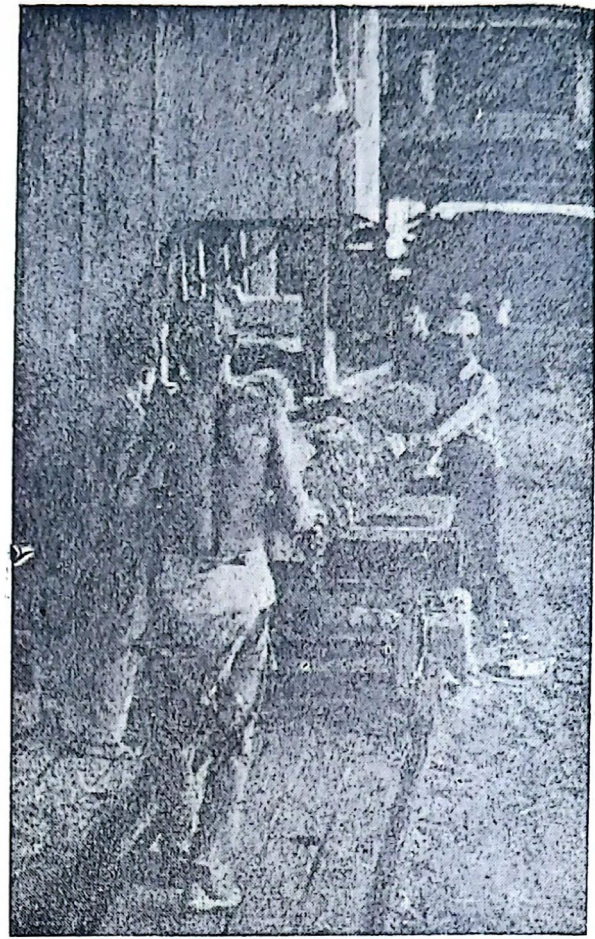
TABLO : 2 — Dünya yapacak odun üretiminin çeşitli bölgelere dağılışı

Bölgesi	Miktar	%
III. DÜNYA ÜLKELERİ	189 709	13.7
Afrika	33 828	2.4
Latin Amerika	55 395	4.0
Asya	100 486	7.2
Sosyalist ülkeler	57 818	4.2

II.DÜNYA ÜLKELERİ	566 967	40.9
Batı Avrupa	197 793	14.3
Kanada	128 628	9.3
Japonya	37 326	2.7
Diğerleri	70 220	5.1
Doğu Avrupa Ülkeleri	66 500	4.8
SÜPER DEVLETLER	629 461	45.4
ABD	326 529	23.5
SSCB	302 932	21.8
T O P L A M :	1 386 137	

Görüldüğü gibi 3. Dünya ülkelerinin dünya yapacak üretimindeki payı, kereste üretimindeki payı ile hemen hemen eşit, diğer sektörlerdeki payından ise daha yüksektir.

Bir de dünyanın çeşitli bölgelerinde, çeşitli ürünlerin üretim ve tüketim yüzdelerini karşılaştıralım.

TABLO : 3 — Dünya üretim ve tüketiminde çeşitli bölgelerin payları

Bölgesi	Kereste		Ahşap Levha		Selüloz		Kâğıt ve kart.	
	Ü.%	T.%	Ü.%	T.%	Ü.%	T.%	Ü.%	T.%
III. DÜNYA ÜLKELERİ	13.9	13.4	10.6	7.2	5.0	5.7	9.9	12.6
Afrika	0.8	0.8	0.8	0.8	0.2	0.1	0.1	0.5
Latin Amerika	3.2	3.9	3.3	3.1	2.5	2.6	3.4	4.4
Asya	5.0	4.5	4.9	2.5	0.8	1.4	1.9	3.2
Sosyalist ülkeler	4.2	4.2	1.6	0.8	1.5	1.5	4.4	4.4
II. DÜNYA ÜLKELERİ	38.4	37.1	49.7	52.2	51.0	49.6	48.4	43.3
Batı Avrupa	13.8	16.5	27.0	28.6	21.6	24.2	25.5	24.8
Kanada	8.5	3.6	5.0	5.2	15.6	10.3	7.5	2.5
Japonya	9.3	10.1	9.5	9.4	8.5	9.3	10.2	9.9
Diğerleri	1.6	1.9	1.7	1.9	2.2	1.8	1.8	2.2
Doğu Avrupa Ülkeleri	5.1	5.0	6.5	7.0	3.1	3.9	3.3	3.8
SÜPER DEVLETLER	47.6	49.4	39.6	40.5	43.9	44.6	41.7	44.0
ABD	20.9	24.4	30.2	31.9	36.7	37.8	35.8	38.3
SSCB	26.8	25.0	9.5	8.7	7.2	6.9	5.9	5.7
T O P L A M :	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Görüldüğü gibi, kereste ve ahşap levha da 3. Dünya ülkelerinin tüketimi üretimden az, selüloz ve kâğıt kartonda ise fazladır. Selüloz ve kâğıdın üretimi için daha fazla sermaye isteyen ve daha gelişmiş bir teknoloji gerektiğinden, bu alanda tüketimin üretimden fazla olduğu yani talebin bir kısmının ithalattan karşılanması zorunluluğunun doğduğu açıktır. 2. Dünya ülkelerinde levha dışında üretim tüketimden fazla görülüyor. Süper devletlerin ise istisnasız her kaleme tükettikleri ürettiklerinden fazladır.

Orman ürünleri sanayiinin bugünkü durumunu böylece kısaca özetledikten sonra, şimdi de orman ürünleri sanayiinin bazı özellikleri üzerinde duralım:

Bugün bilindiği gibi gelişmekte olan ülkeler, daha çok odun hammadde-i ihracatçısı durumundadır. Sanayiinin her dalında hızlı bir ilerleme eğilimi göstermelerine rağmen, tablolardan da açıkça görüleceği gibi, işlenmiş orman ürünlerinin çok küçük bir bölümünü üretmektedirler. Bununla beraber gelişmiş ülkelerdeki sanayi son yıllarda artık bir durgunluk dönemine de girmiş bulunmaktadır. Bu durum özellikle 1974 yılından bu yana Kuzey Amerika ve Avrupa'da belirgin bir şekilde ortaya çıkmıştır. İkinci Dünya Savaşı sonrasında Avrupa ve K. Amerikada hızla gelişen sanayi, geçen süre içinde arz ve talep açığını kapatmış ve 1970'lerle birlikte bu ikisi dengelenmiştir. 1950'lerde ABD ve özellikle Avrupa'nın esas ihtiyacı odun hammadde-i idi. Kendi ormanlarının o günkü kapasitesi, sanayiinin ihtiyacını karşılamaya yeterli değildi. Sanayiinin gelişmesi ile birlikte, hammadde ihtiyacı da sürekli olarak artıyordu. Aynı şeyler daha az ölçüde olmak la birlikte ABD için de geçerli idi. Oysa son yıllarda, bu artış artık duraklamıştır. Gelişmiş ülkelerin hala daha gelişmekte olan ülkelerden hammadde talebi vardır. Fakat bu talep artık artmamaktadır. Son yıllarda gelişmiş ülkelerin orman ürünleri sanayiine ait

raporlar dalma durgunluk, gerileme, vb. den sözeden cümlelerle doludur. Raporlar birçok gelişmiş ülkede bazı fabrikaların (özellikle orta büyüklükteki) kapanmakta olduğundan sözetmektedir. Bölge içindeki talebin düşmesinin bazı girişimciler için yeni yatırımları ve gerekli teknolojik gelişmeleri imkânsız hale getirdiği yazılmaktadır. Bu durumda emperyalizmin temel kanunlarından olan sermaye ihracı süper devletler ve 2. dünya ülkeleri için daha da önem kazanmıştır. Bu gün süper devletler ve 2. Dünya ülkeleri, kendi ormanlarıyla hiçbir ilgisi olmadığı halde tropikal ormanlar ve bu ormanlardaki ağaç türleri ile yakından ilgileniyorlar. Bu ormanların işletmeye açılması yeni yeni sermaye yatırımlarına imkân sağlayacağından son yıllarda bu ülkelerde yapılan bilimsel araştırmaların çok önemli bir bölümü bu konuya ayrılıyor. Bu tutum onların niyetleri—eğilimlerini— bir kez daha açığa çıkarmaktadır.

Öte yandan gelişmekte olan 3. Dünya ülkeleri orman ürünlerinin taşıdığı büyük önemin her gün biraz daha farkına varıyorlar. Bu ülkelerde orman ürünlerini hammadde halinde değil de mamul madde halinde ihraç etme eğilimi günd'en güne güç kazanmaktadır. Birçok ülkenin, odun hammadde-i ihracatını kısıtladığına ait haberler basında sık sık yer almaktadır. Özellikle Afrika ve Güneydoğu Asya'da yer alan bu ülkeler, ülke içindeki orman ürünleri sanayiinin gelişmesi için çeşitli çabalar harcayıp, tedbirler almaktadırlar. Buna bağlı olarak, Orman ürünleri sanayii konusundaki gelişmeler de, mevcut politikaların ışığında çift yönlü olarak ilerlemektedir. Bir yandan orman ürünleri sanayiinin gelişerek, ülke ekonomisine daha büyük katkılarda bulunması düşünülürken öte yandan bu gelişme yabancı sermaye ve uluslararası şirketlere bağımlılığı arttırıcı şekilde olmamak zorundadır.

Gelişmekte olan ülkelerin, ormancılık

alanındaki diğer önemli problemleri ise, çok yaygın bir deyimle kırsal kesimde yaşayan «halkla-ormanlar» arasındaki ilişkilerin düzenlenmesidir. Bu ülkelerdeki sorunlar aslında üç aşağı, beş yukarı bizim ülkemizde ki ormancılık sorunlarından pek farklı değildir. Şimdiye kadar edindiğimiz bilgilere göre, pek çok 3. Dünya Ülkesinde ormanlarla kırsal kesimde yaşayan halk arasında bizim ülkemizdekine benzer ilişkiler vardır. Yani ormanların işletilmesi köylülerin lehine olarak düzenlenmemiştir. Bu ülkelerin bir çoğunda toprak sorunu çözümlenmemiştir ve köylülerin orman toprağı açma faaliyetleri önemli bir konu oluşturmaktadır. Şüphesiz gelişmekte olan ülkelerde, orman ürünleri sanayiinin ve genel olarak ormancılığın durumu bu sorunun çözümüne sıkı sıkıya bağlıdır.

Yukarıda gelişmiş ülkelerin kendi bölgelerinde yatırım yapma imkânlarının giderek daraldığını yazmıştık. Bu durumda sermaye fazlasını yurt dışına ve tabii, gelişmekte olan ülkelere aktarmak ihtiyaçları da hızla büyümektedir. Sermaye fazlasının mümkün olan en büyük bölümünü 3. Dünya ülkelerine aktarmak giderek hayati önem kazanmaktadır. Gelişmiş ülkelerin sermaye ihracı ihtiyacının artması ve gelişmekte olan ülkelerin orman ürünleri sanayiini geliştirme kararları, görünüşte iki ülke grubu arasında bir amaç beraberliği sağlamaktadır: 3. Dünya ülkelerinde orman ürünleri sanayiinin geliştirilmesi. Ama bu beraberlik, yalnızca görünüştedir. Gerçekte ise bu ortak nokta üzerinde, iki ülke grubunun çıkarları tamamen birbirine zıttır. Gelişmiş ülkeler, gelişmekte olan ülkelere orman ürünleri sanayiini teşvik ederken yalnızca sermayelerini yatıracak alanlar açmayı ve kârlarını arttırmaya devam etmeyi amaçlıyorlar. Bu ise şüphesiz, gelişmekte olan ülkelerin kesinlikle zararına olan bir durumdur. Gelişmekte olan ülkeler, orman ürünleri sanayiini geliştirmelidir-

ler, ama kendi millî ihtiyaçları doğrultusunda.. Bu, ormanlarının devamlılığını tehlikeye sokmadan, kendi imkânlarıyla büyük ölçüde gerçekleştirebilecekleri, onları yabancı sermaye ve teknolojiye büyük ölçüde bağımlı kılmayacak, kısacası kendi kaynaklarına uygun bir gelişme politikası olmalıdır. Oysa gelişmiş ülkelerden gelen yabancı sermaye, tıpkı ülkemizde de olduğu gibi, mümkün olan en büyük sermayenin yatırılabilceğı, en fazla kâr bırakacak, büyük sanayi tesisleri kurulmasından yanadır. Bu ise daima ülke kaynaklarını zorlayıcı nitelikler taşır. Orman kaynaklarının tükenmesi, ülke ekonomisinin büyük borçlar altına girmesi, yabancı sermayenin umurunda değildir. Emperyalistler bunu gözardı etmek için, şimdilerde, dünya çapında yeni bir propagandaya girişmiş bulunuyorlar. Onlar, gelişmekte olan ülkelere ormanlar için asıl tehlikenin insanlardan geldiğı fikrini yaymaya çalışıyorlar. Bunun yanında sanayiin orman ürünleri kullanımının çok hafif kaldığını ve insanların ormana tasallutu bu tempoda devam ederse, yakında bizzat sanayiin işleyecek odun hammaddesi bulmakta güçlüklerle karşılaşacağını söylüyorlar. Böyle yaparak, gelişmekte olan ülkeler için asıl tehlikenin kendi niyetleri olduğı gerçeğini unutturmak, örtbas etmek istiyorlar.

Gelişmekte olan ülkelerin emperyalist tekeller ile aralarındaki bu amaç ayrılığını gözden kaçırmamaları gerekiyor. Gelişmekte olan ülkeler, millî ihtiyaçlara dayalı millî bir politika ve millî planlamayı özenle uygulamalıdır. Bu uygulamada esas olan kendi güçlerine güven ilkesi olmalıdır. Öte yandan, kırsal kesimin kalkındırılması politikası ise, uluslararası şirketlerin çıkarlarına alet edilmemeli ve gerçekten bu toplulukların yararına aktif bir politika haline getirilmeli, hayata geçirilmelidir. Bu bütün gelişmekte olan ülkeler için olduğı gibi ülkemiz için de uygun olacaktır.

Orman bakanlığında neler oluyor?

Bugünlerde ormancılar arasında tartışılan en önemli konu, Bakanlık çalışmalarının durumu daha da önemlisi atamalar sorunudur. Ne üst düzeyde yapılan atamalardan ne de genel olarak uygulanan atama politikasından kimsenin memnun olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu konudaki şikâyetlerin en önemlisi ki bizce de haklı olanı; birçok birimde işbaşına gelen yöneticilerin ormancılık politikasında köklü değişiklikler yapabilecek nitelikte olmamasıdır. Oysa ki, daha bir yıl önce, kısa süren CHP Hükümeti sırasında Orman Bakanı, ormancılıkta köklü değişikliklere gidileceğini, hatta «devlet orman işletmeciliği yerine halk orman işletmeciliğinin tesis edileceğini» belirtmişti. Bakanın bu dönem süresince de köylüler ve kooperatifler konusunda birçok önemli demeci yayınlandı. Bu demeçlerde yer alan görüşlerin eleştirisi bir yana ama en azından bunların uygulanmasının ormancılıkta bir dönüşüm yaratacağı ve orman köylülerinin mücadele temelini yükselteceği ortadadır. Oysa bakanlıkta üst yönetim kadrolarında olsun, daha alt düzeydeki yönetici kadrolarda olsun, bu demeçlerin hayata geçirilmesi konusunda henüz bir çaba görülmemektedir. Köylülerimizin ve ormanlarımızın durumlarının değiştiğini söylemek ya da değişeceğini beklemek şu anda en iyimser kişilerce bile çok uzak bir ihtimal olarak görülmektedir.

Yangınlar yine sürmektedir ve yönetici kadroların yangınlara bakış açıları geçmiş dönemlerden pek farklı değildir. Oysa Bakanın geçen sayımızda yayınlanan yangınlar

konusundaki görüşleri bu açıdan oldukça ilginçtir. «Nasıl köylü kendi bahçesindeki erik ağacının meyvasını kendi sattığı ve yediği için gözü gibi korursa, ormanın içerisindeki orman köylüsü de kendi sosya-ekonomik durumunu düzeltecek, yarınki çözümün çocuğunun geleceğini garanti altına alacak ormanları da korumaya mecbur olacaktır» şeklinde ifade edilen görüşlerle, bugünkü işleyişin bir ilgisi var mıdır? Tam tersine orman köylülerine düşmanca bakış açısı devam etmekte, yangınların çözümleri yine teknik düzeyde ele alınmaktadır. Binlerce liralık araç, telsiz almakla, yangın kulübesi yapmakla işlerin yoluna girmeyeceği, sorunun orman köylülerinin temelde bazı taleplerinin ele alınmasıyla çözüleceği görülmemektedir. En azından bu konuda bazı somut adımlar atılmamaktadır.

Yabancı projeler ile ormanlarımızın emperyalist ülkelerin çıkarları doğrultusunda yağmalanması sürdürülmektedir. Bu projeler ile hem ülke ağır bir borç yükü altına girerken hem de ormanlarımızın tükenmesi, yani bu kaynağımızın israf olması söz konusudur.

Sarı sendikalar yine bakanlık koridorlarında cirit atmakta ve binlerce işçinin kaderini ellerinde bulunduran sözleşmeler imzalamaktadırlar. Bu sendikaların üye sayısı nedir? Hangi koşullarda üye yapmışlardır? Bütün bunları soran bile yoktur. Orman işçileri bu sendikalar aracılığıyla her türlü ekonomik, demokratik haklarından yoksun kılınmaktadırlar. Bu sendikalar, bugünkü düzeni meşrulaştırmak görevini yine başa-

rıyla sürdürmektedirler.

Bugün bakanlık içinde yönetime «oynayan» birçok «cunta» faaliyet göstermektedir. Bu «cunta»ların kolları taşradaki birimlere kadar yayılmıştır. Bu «cunta»ların faaliyeti nedeniyle doğru dürüst bir iş yapılamaz hale gelmiştir. Filan yerdeki yöneticinin görevden alınması bu «cunta»lardan herhangi birisinin işine gelmediği için bu kim saye dokunulmamaktadır. Ya da, filanca kişinin genel müdürlüğü filanca seçim bölgesindeki iki milletvekilinin seçilme şansını yok ettiğinden o kişi genel müdür yapılamamaktadır. Her «cunta» birbirinin aleyhine olmadık dedikodular yayarken, dışarıdan gelecek bir müdahaleye karşı ortak tavır almaktadırlar. Bunların varlığı aynı zamanda bakanlık içinde görev yapan kadroların siyasi bilinç seviyelerini ortaya koyan bir gösterge de olmaktadır.

Siyasi seviye geri olduğundan, hemşehrilik bağları, bölgelik çok yaygındır. Bakanlıkta halen görev başında olan geçmiş kadroların birçoğuna hemşehrilik bağları nedeniyle dokunulmamaktadır. Siyasi ya da halktan yana birlik şart değildir, halka hizmette liyakat değil, aynı bölgeden, aynı şehirden olmak geçerli durumdadır.

Bütün bunların yol açtığı sonuçlar ise köklü değişiklikleri engellemektedir. MC'nin azılı genel müdürü Cavit Dinçel'in has adamları, ispiyoncuları görev başındadır. Binlerce memurun oradan oraya sürülmesine alet olanlar yine görevlerinin başındadırlar ve büyük bir utanmazlıkla yeni dönemin emrine girmişlerdir. Bunların birçoğunun ağzından filanca milletvekili ile akrabalıklarını, ailecek «CHP»li olduklarını duymak hiç te şaşırtıcı olmamaktadır. Filanca ilçe başkanının sınıf arkadaşı halk düşmanı karakterine ve hizmetlerine hiç bakılmaksızın önemli bir mevkie getirilebilmektedir.

Alt kademelerde durumun değiştiğini söylemek mümkün değildir. Çanak yalayıcıları, ormancılığa zarardan başka bir yararı olmayacaklar yine etkin görevlerin başında-

dırlar. Yine onların dedikleri olmaktadır. Hele şimdi ilk baştaki korkuları da gitmiştir ve yeni duruma kolaylıkla ayak uydurmuşlardır. Hatta bugünkü düzenin en büyük savunucuları yine onlar olmuşlardır. MC döneminde dairelerde yaygınlaştırılan ahlak sızlıkların sorumlularından hesap sorulmamıştır. Emirlerinde çalışan bayan memurlara olmadık terbiyesizlikleri yapanlar gün ışığına çıkarılmamış olmanın verdiği rahatlıkla faaliyetlerine devam etmektedirler.

Faşistlerin faaliyetleri de devam etmektedir. Birçok işyerinde hala daha işe girebilmek için MHP'ye sempatizan olmak ya da bir kodamanın akrabası olmak yeterli durumdadır. Yurtsever memurlar yine bunlar tarafından baskı altında tutulmakta ve yine tayin «demoklesin kılıcı» gibi başlarında sallandırılmaktadır.

Birçok başmüdürlükte, işletmede memurlara siyasi baskı uygulanmakta ve tayinleri çıkarılmaktadır. Hem de bu iş teşkilât dışındaki siyasi örgütlerin baskıları ile yapılmaktadır. Memurların görüşleri ne olursa olsun bunlara baskı uygulamak, tayin etmek ne demokrasi anlayışıyla ne de halkçılıkla bağdaşan bir tutum olamaz. Hele hele muhafaza memurları, katipler, ölçü-kesim memurları arasında yapılan tayinler, hiçbir siyasal gerekçeyle izah edilemez. Halka zararlı olmadıkça, yani açıkça baskı yapmadıkça, haraç alıp yolsuzluk yapmadıkça her görevli çalışma ve iş güvenliğine sahip olmalıdır. Oysa bugün bunun tam tersi bir uygulama alabildiğine yaygınlaşmıştır. Bir çok yurtsever mühendisin, teknikerin, memurun geçmiş dönemin faşist tutumu nedeniyle yapılmış olan tayinlerinin iptal edilmesi için verdikleri mücadeleye karşı öne sürülen gerekçeler, küçük dereceli memurların tayinlerinde hiç akla getirilmemektedir. Yönetimle aynı görüşleri taşımayan memurlar oradan oraya tayin edilmekte ve bu da çeşitli halk düşmanı görüşlerin yayılması için elverişli bir zemin yaratmaktadır. Kendinden olmayan her kesi düşman görmek tutumu faşistlere ve

revizyonistlere özgüdür. Bu halkın tutumu olamaz. Ayrıca halk düşmanı fikirlerin etkisinde olan memurları kazanmanın yolu onları tayin etmekten geçmez.

Devrimci memurlar da baskılara uğramaktadır. Farklı siyasi görüşlere sahip olmalarından dolayı tayin edilmekte, çeşitli şekillerde cezalandırılmakta ya da asaletleri tasdik edilmeyerek baskı altında tutulmaktadırlar. Öte yandan MC'nin hışmına uğramış ve eski görevlerine dönmek isteyen memurlara bir sürü gerekçe ileri sürülerek, bu haklı talepleri karşılanmamaktadır.

Bütün bu olup bitenlerin üretimin planlanan hedeflere varması, kadastro çalışmalarının tamamlanması, yangın mevsiminin atlatılması ile izah edilmesi mümkün değildir. Çünkü bunlar faaliyetlerine devam ettikçe geçmiş dönemin sorumlularından hesap sorulmadıkça, ne sağlıklı bir üretim artışı sağlamak ne de yangınların önüne geçmek ne de orman köylülerinin sorunlarına çözüm bulmak mümkün değildir.

Bu yazdıklarımızı örnekleriyle belgelen direbiliriz. Taşranın sesine kulak vermek gerçeklerin görülmesini sağlayacaktır. Dürüst ve halktan yana olan memurlar onları büyük bir şaşkınlıkla izlemekte ve tepki duymaktadırlar. Yeni yönetimin altında, yine sahtekârların, orman tüccarlarının, halk düşmanlarının kazançlı çıktığını görmek herkesi öfkelenlendirmektedir. Sarı sendikaların faaliyetlerine devam etmesi ve yeni yeni sözleşmeler imzalanarak mükâfatlandırılması, MC döneminin sorumlularından hesap sorulmaması, binlerce ailenin çoluk çocuğunun ekmeğine göz dikmiş, acımasızca tayin yapan sorumluların, hiç bir şey olmamış gibi ortalıkta dolaşması herkesi öfkelenlendirmektedir.

Bu arada geçmiş dönemde MC'ye karşı şu ya da bu ölçüde mücadele içinde yer almış ve bugün çeşitli derecede yönetim ka-

demelerinde yer alan kişilerin durumu da çok ilginçtir. Bunların bir kısmı gerçekten haksızlıklarla, pisliklerle mücadele yolunu tutarken, bir kısmı da yetkisizlikten kendilerinin de olanlardan şikayetçi olduklarından ama çaresiz kaldıklarından dem vurarak pasif kalmakta, bir kısmı ise tamamen eski düzene ayak uydurmuş gözükmektedir. Bunlar da durun, bekleyin diyerek açıkça halktan yana fikirleri savunmamaktadırlar.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi bugün bu durum MC'ye karşı muhalefet etmiş, mücadele etmiş yurtseverlerin öfkelenmesine ve tepki duymasına yol açmaktadır. Tabii bu durumdan da yararlanmaya çalışanlar yine revizyonistler olmaktadır. Onlar bu konuda yoğun bir propaganda çalışmasına girişmişler ve halk düşmanı fikirlerinin kitleler arasında yayılması için elverişli bir zemin bulmuşlardır. Yönetim kurulunda büyük bir etkinlikleri olan Orman Mühendisleri Odasını amaçlarına varmak için alet etmektedirler. Odanın yayın organlarında propagandalarına her sayıda rastlamak mümkündür. Onlar «hakça düzen» «Varan 1, 2» vb. taşlamaları ile ve Haber Bülteninde yer alan başyazıları ile yurtsever muhalefeti, var olan hoşnutsuzluğu peşlerine takmak ve bir taşla iki kuş vurmak istemektedirler. Birinci hedefleri Bakanlıkta etkili gördükleri koltukları kapmaktır. İkincisi ise kitle içindeki siyasi etkinliklerini arttırmak ve güç toplamaktır.

Bu nedenlerle de bugün bakanlık içinde sözü edilen «cunta»lardan birisini de kendileri oluşturmaktadır. Odanın yönetim organlarını, temsilciliklerini hep bu amaçlarına varmak için kullanmaktadırlar. Her temsilcilik toplantısının sonunda, özellikle üst düzeyde bazı yöneticiler hakkında propaganda yaparak görevden alınmaları için imza toplamak istemektedirler. Görevlerinden alınmalarını istedikleri kişilerin durumu ve etkinlikleri onların bütün oyunlarını açığa çıkartmaktadır. Bugün kara listeye aldıkları üç-

dört yöneticinin yerine kendi adamlarını yerleştirmek ve ondan sonra MC'nin yaptıklarını bile aratır bir dönemi, kendi deyimleriyle «kapkara bir dönemi» başlatmak, işte bütün hesapları budur.

Oysa bugünkü bölünmüşlükten, uygulanan politikadan en az şikâyet etmesi gereken birileri varsa onlardır! Onların ormancılık politikasının değiştirilmesi, orman köylülerinin yaşam şartlarının iyileştirilmesi vb. konularda bir dertleri yoktur. Hatta onların, orman köylülerinin yaşam şartları hakkında doğru dürüst bir bilgileri, tahlilleri bile yoktur. Oradan buradan derledikleri bilgilerle, kitlelerin karşısına çıkmaktadırlar. Elllerinde bayrak gibi salladıkları «Ormancılığımızda Ne Yapılmalı» adlı broşürlerinin her satırında reformist görüşlerin hakim olması bir yana bu broşürün esas hazırlayıcısını aralarından istifaya zorlamışlardır. Onların orman köylülerine neler getireceklerini bizzat kendilerinin hazırladıkları raporlar göstermektedir. 14 Şubat 1977 tarihinde toplanan Orman Mühendisleri Odası Genel Kuruluna sundukları raporun 18. sayfasında «Ancak ülkenin genel sosyo ekonomik ve siyasal yapısından kaynaklanan orman ürünleri kaçak çılığını önlemek ormancı teknik elemanın görevi olmamak gerekir. Ormancı teknik elemanın bu konuda üstleneceği görev silahlı kaçakçı peşinde koşmak olmamalıdır. Bu görev bu amaçla eğitilmiş, özel kolluk güçlerine verilmelidir.» (a. b. ç.) diyerek, orman köylülerine vaadettikleri şeyin zulüm ve bas kıdan başka birşey olmadığını itiraf etmektedirler. AP İzmir Milletvekili Erol Yeşilpınar'ın dergimizin 3. sayısının 42. sayfasında yer olan «orman askeri kurulmasına» dair görüşünden bir farkı olmayan bu önerileri ile orman köylülerine getirecekleri düzenin «sopaları» ne kadar cilalarlarsa cilalasınlar yine de sırtıtmaktadır. Yine onların orman köylülerine neler getireceklerini görmek için Haber Bülteninin 15 Ağustos 1978 tarihli 59. sayısındaki «Devlet Sektörü» adlı yazıya bir göz atmak yeterlidir. Ormancılık konu

sunda sürdürülen tartışmaların en can alıcı noktası olan «devlet mülkiyeti» kavramını yozlaştırmak için bir yığın cilalı sözle köylülerin taleplerini bastırmak isteyen yine onlardır.

Bugünkü «kadrolaşma»dan, atarna politikasından hiç şikâyet etmemesi gereken birileri varsa yine onlardır! 1975 yılından bu yana Orman Mühendisleri Odasının Yönetimi bir iki kişi değişikliği ile ellerindedir. «İnsanca ve hakça düzen kadrolarını» yetiştirilmesi için ne yapmışlardır? MC'ye karşı yürüyen kitlelerin mücadelesini bastırmaktan, bu mücadeleyi pasifize etmekten başta ne yapmışlardır? Özellikle ormancılar arasında feodal parçalanmışlığı temsil eden «Doğulu» «Karadenizli», hatta iki şehrin insanları arasında var olan ayrılıkları kaldırmak, herkesi ortak bir siyasi temel üzerinde birleştirmek için ne yapmışlardır? Tam tersine Odanın yönetimine gelebilmek için bu «cunta»larla pazarlıklar yapmışlar ve «cunta»ların istemediği kişileri yönetim kuruluna sokmamak için çalışmışlardır. Oysa bütün mühendislerin yurtsever bir temelde birliğini sağlamak için bu «cunta»ların parçalanması gereklidir.

Geçmiş dönemde eski genel müdür Cavit Dinçel'in şahsında MC'ye karşı verilen mücadeleyi baltalayan hatta arkadan hançerleyen onlar değil midir? Odanın Haber Bülteni'nin 41. sayısında Cavit Dinçel'in görevden alınmasıyla ilgili olarak yazdıkları başyazı ortadadır. Kitleler Cavit Dinçel'in şahsında, onun görevden alınması için mücadeleye atıldıkları zaman, «ne gerek var, o gider yerine yenisini bulurlar» diyen onlar değil midir? Hatta bu mücadeleyi baltalamak için «düzen değişikliği»ni önerenler yine onlar değil midir? Evet, kitlelerin mücadelesinin önüne set çekmeseydiniz Cavit Dinçel gidecekti ve yerine gelen de onun kadar pervasız, onun kadar fütursuz olamayacaktı! Çünkü kitlelerin mücadelesi sonucu bir genel müdürün değişebileceği gerçeğini dost, düşman herkes kavriyacaktı.

dört yöneltcinin yerine kendi adamlarını yerleştirmek ve ondan sonra MC'nin yaptıklarını bile aratır bir dönem, kendi deyimleriyle «kapkara bir dönem» başlatmak, işte bütün hesapları budur.

Oysa bugünkü bölünmüşlükten, uygulanan politikadan en az şikâyet etmesi gereken birileri varsa onlardır! Onların ormancılık politikasının değiştirilmesi, orman köylülerinin yaşam şartlarının iyileştirilmesi vb. konularda bir dertleri yoktur. Hatta onların, orman köylülerinin yaşam şartları hakkında doğru dürüst bir bilgileri, tahlilleri bile yoktur. Oradan buradan derledikleri bilgilerle, kitlelerin karşısına çıkmaktadırlar. Ellerinde bayrak gibi salladıkları «Ormancılığımızda Ne Yapılmalı» adlı broşürlerinin her satırında reformist görüşlerin hakim olması bir yana bu broşürün esas hazırlayıcısını aralarından istifaya zorlamışlardır. Onların orman köylülerine neler getireceklerini bizzat kendilerinin hazırladıkları raporlar göstermektedir. 14 Şubat 1977 tarihinde toplanan Orman Mühendisleri Odası Genel Kuruluna sundukları raporun 18. sayfasında «Ancak ülkenin genel sosyo ekonomik ve siyasal yapısından kaynaklanan orman ürünleri kaçak çalığını önlemek ormancı teknik elemanın görevi olmamak gerekir. Ormancı teknik elemanın bu konuda üstleneceği görev silahlı kaçakçı peşinde koşmak olmamalıdır. Bu görev bu amaçla eğitilmiş, özel kolluk güçlerine verilmelidir.» (a. b. ç.) diyerek, orman köylülerine vaadettikleri şeyin zulüm ve baskıdan başka birşey olmadığını itiraf etmek tedirler. AP İzmir Milletvekili Erol Yeşilpınar'ın dergimizin 3. sayısının 42. sayfasında yer olan «orman askeri kurulmasına» dair görüşünden bir farkı olmayan bu önerileri ile orman köylülerine getirecekleri düzenin «sopaları» ne kadar cilalarlarsa cilâlasınlar yine de sırtıtmaktadır. Yine onların orman köylülerine neler getireceklerini görmek için Haber Bülteni'nin 15 Ağustos 1978 tarihli 59. sayısındaki «Devlet Sektörü» adlı yazıya bir göz atmak yeterlidir. Ormancılık konu

sunda sürdürülen tartışmaların en can alıcı noktası olan «devlet mülkiyeti» kavramını yozlaştırmak için bir yığın cilalı sözle köylülerin taleplerini bastırmak isteyen yine onlardır.

Bugünkü «kadrolaşma»dan, atama politikasından hiç şikâyet etmemesi gereken birileri varsa yine onlardır! 1975 yılından bu yana Orman Mühendisleri Odasının Yönetimi bir iki kişi değişikliği ile ellerindedir. «İnsanca ve hakça düzen kadrolarının» yetiştirilmesi için ne yapmışlardır? MC'ye karşı yürüyen kitlelerin mücadelesini bastırmak tan, bu mücadeleyi pasifize etmekten başka ne yapmışlardır? Özellikle ormancılar arasında feodal parçalanmışlığı temsil eden «Doğulu» «Karadenizli», hatta iki şehrin insanları arasında var olan ayrılıkları kaldırmak, herkesi ortak bir siyasi temel üzerinde birleştirmek için ne yapmışlardır? Tam tersine Odanın yönetimine gelebilmek için bu «cunta»larla pazarlıklar yapmışlar ve «cunta»ların istemediği kişileri yönetim kuruluna sokmamak için çalışmışlardır. Oysa bütün mühendislerin yurtsever bir temelde birliğini sağlamak için bu «cunta»ların parçalanması gereklidir.

Geçmiş dönemde eski genel müdür Cavit Dinçel'in şahsında MC'ye karşı verilen mücadeleyi baltalayan hatta arkadan hançerleyen onlar değil midir? Odanın Haber Bülteni'nin 41. sayısında Cavit Dinçel'in görevden alınmasıyla ilgili olarak yazdıkları başyazı ortadadır. Kitleler Cavit Dinçel'in şahsında, onun görevden alınması için mücadeleye atıldıkları zaman, «ne gerek var, o gider yerine yenisini bulurlar» diyen onlar değil midir? Hatta bu mücadeleyi baltalamak için «düzen değişikliği»ni önerenler yine onlar değil midir? Evet, kitlelerin mücadelesinin önüne set çekmeseydiniz Cavit Dinçel gidecekti ve yerine gelen de onun kadar pervasız, onun kadar fütursuz olamayacaktı! Çünkü kitlelerin mücadelesi sonucu bir genel müdürün değişebileceği gerçeğini dost, düşman herkes kavrayacaktı.

Şimdi ne yüzle, bu durumdan şikâyet ediyorsunuz? Kadroların yetişmesine önderlik mi ettiniz, mühendisler arasındaki feodal «cunta»ların parçalanması için mücadele mi verdiniz ki, şimdi oturmuş şikâyet ediyorsunuz! Siz değil miydiniz faşizme karşı mücadele verilmemesini öğütleyen, hatta mücadele verenleri curnal edenleri siz saklamadınız mı? Sağda solda mücadele veren arkadaşları karalamak için yalanlar yaymadınız mı, tertip peşinde koşmadınız mı? Odanın çeşitli başmüdürlüklerdeki, işletmelerdeki temsilciliklerinde yurtseverlerin yönetime gelmesi için, MC'ye karşı aktif bir mücadele verilmemesi için binbir türlü ayak oyununa başvuran siz değil miydiniz?

Revizyonistler, «koltuk uğruna» herşeyi ni kendilerine teslim etmiş olan bazı kişilerle şimdi Bakanlık içinde mevcut muhalefeti peşlerine takmak için sahtekârlığa başvuruyorlar. Sanki bugünkü durumun yaratılmasında sorumlulukları yokmuş gibi, oturmuş şikâyet ediyorlar.

Bir kez daha tekrar etmekte yarar görürüz; revizyonistlerin halka hizmet etmek, yurt çıkarlarını savunmak diye bir dertleri yoktur. Onlar bu konuda verilen mücadelelerin içine sızmakta ve kendi amaçları için yararlanmak istemektedirler. Bu konuda sayılamayacak kadar çok örnek vardır. Onlar «idare sürelerinin kısaltılması»na karşı verilen mücadeleyi kendi «koltuk» kavgalarının bir aracı yapmak istemişlerdir. Yabancı projelere karşı, ormancı çalışanlar arasında ve bütün halk içinde varolan tepkiyi aynı amaçları için kullanmak istemişlerdir.

Onların bu konudaki samimiyetsizliklerini gösteren en canlı örnek Mersin'de kurulması planlanan Atom Santrali karşısında aldıkları tavidir. Antalya Projesine karşı muhalefet yürütürken, «Helsinki Belge»sinden söz ederken; çevre kirlenmesi, doğanın korunması gibi konuları ortaya atan revizyonistler, niçin Mersin'de kurulacak Atom San-

trali hakkında tek bir söz bile etmiyorlar. Niçin Haber Bülteni sayfalarında Rusya'nın reklamını yapmak için ortaya attıkları «Helsinki Belgesi» kararları doğrultusunda tavır almıyorlar? Çünkü bu projenin arkasında «ofendi babaları» vardır da ondan. Mersin yöresinde kurulacak olan Atom Santrali, bütün Doğu Akdeniz'de çevre kirlenmesine yol açacak, balıkçılığı öldürecek, narenciye bahçelerine zarar verecekmiş, ne gam! Kurulacak santralin yakıtı Sovyetler Birliğinden gelecek, «zenginleştirilmiş uranyum» adı verilen yakıt dünyada iki süper devletin tekelinde ve bu santral ülkemizin bağımsızlığına aykırı birçok durum yaratacak, hiç revizyonistlerden ses çıkar mı? Ülkemizin Sovyetler Birliğine daha çok bağlanması yolunda yapılacak bir anlaşmaya karşı seslerini yükseltebilirler mi? İşte bunların Orman Bakanlığında yürüttükleri mücadelenin ne olduğunu gösteren en canlı örnek budur. Onların «cila» sözlerinin ardında yatan gerçek budur.

Revizyonistlerin en büyük hesabı «koltuk» uğruna herşeyini kendilerine teslim etmiş olan kişilerle kurdukları «kutsal ittifak»ın bakanlık yönetiminde etkin yerlere gelmesidir. Ve onların hesabı kitlemizin de onları destekliyeceği şeklindedir. Oysa ki, 1975 yılında Abbasoğlu yönetimini deviren Oda Genel Kurulunu hiç kimse unutmamalıdır. Oda başkanlığı görevini sürdürürken Abbasoğlu seçimlerde Giresun'dan adaylığını koymuş ve bu durum herkesin tepki göstermesine yol açmıştı. Toplanan Genel Kurulda bütün mühendisler «kimse sırtımızdan koltuk kapmak için geçinemiz», «kimse odamızın yönetim kurulunu, koltuk kapmak için kullanmaz, seni başkanlığa bunun için mi seçtik» diyerek ondan hesap sordular. Bu herkesin «kulağına küpe olmalı» ve hiç kimse sırtımızdan uzun süre geçinebileceğini sanmamalıdır.

Revizyonistlerin Bakanlıkta üst düzeyde yönetimde bulunanların tümünden şikâyetle

ri yoktur. Gerçekte çok mantıklı gibi gözükse de bu durumun altında da inco bir hesap yatmaktadır. Onlar, Bakanlıkta işlerin yolunda gitmesini engelleyen üç-dört kişiden söz edip duruyorlar. Sanki bu kişiler gitse, bütün herşey değişecek, ortalık birdenbire gül-lük gülistanlık» olacak! Şikayetlerinin kim den olduğunu Oda Yönetim Kurulu üyesi Taner Savaşan İzmir'de yapılan toplantıda açıklamıştır; Genel Müdür Başyardımcısı, OGM Personel Dairesi Başkanı ve Müsteşar.. Şimdi konu daha bir aydınlığa kavuşmaktadır. Hesapları ortaya çıkmıştır. Yani bu üç kişi görevden alınınca işler yoluna mı girecektir, yoksa bu üç «koltuk» için adayları mı vardır? Kaldı ki, müsteşar hariç, diğerleri için adaylarının kimler olduğunu bilmeyen kalmamıştır. Hatta bizzat bakana gide-rek, bu mevkiler için aday olduklarını söylediklerini kendileri dahil kimse inkâr etmemektedir. Şimdi bu sahte muhalefetin niçin, diğerlerini de hedef almadığı daha güzel anlaşılmaktadır. Şu anda diğer «koltuk»lar için adayları yoktur, ya da hazır değildir. Yoksa bu adayları hazır olsa, hemen onlar için de karalama kampanyası başlatılırdı.

Bu üç kişi hakkında ileri sürülen iddiaları ele alıp incelediğimiz zaman, «yalancının mumu» örneği mum yatsıyı beklemeden sö-nüyor. Neymiş, bu üç kişi «anti-komünist»miş, «devrimcilere düşmanmış» ya siz revizyonist beyler sizden daha azılı bir «anti-komünist» sizden daha azılı bir devrimci düşmanı olabilir mi? Siz bu konuda faşistleri bile geride bırakmak üzeresiniz. MC döneminde, Bütçe görüşmelerinde yer alan bazı konuşmalar üzerine hazırladığınız bildiri henüz unutulmadı, bu birincisi. Sizin efendi babanızdan daha azgın bir karşı devrimci ve halk düşmanı olamaz, bu da ikincisi. Sizlerin yönetiminde bulunan bir bakanlıkta devrimcilerin, yurtseverlerin uğrayacakları baskılar, MC'den hiç aşağı kalmaz. Bazıları şimdi bize «dereyi görmeden paçaları sıvamayalım» diyecekler. Ama biz bu «dereyi» iyi biliyoruz. Dünyanın bir çok ülkesinde ve

Türkiye'de olanlar yeteri kadar uyarıcı olmuştur.

Şimdi Bakanlıktaki atama politikasından, uygulamalardan şikayetçi olan yurtsever orman mühendislerine ve diğer ormancılık çalışanlarına sesleniyoruz. Bakanlık içinde gerçekten halka izmet edecek kadroların yönetime gelmelerini istiyorsak, bunun ilk şartının aramızda bir birlik sağlamak olduğunu kavramalıyız. Feodal parçalanmışlıkları, hemşerilik bağlarını bir yana bırakarak bütün halkın birliğini savunmalıyız. Ayrıca orman işçi ve köylülerinin taleplerini, halkın ormancılık alanındaki taleplerini savunmada kararlı olmalıyız.

Bugün Bakanlık içerisindeki halktan yana olarak sürdürdüğümüz mücadelemizin önüne dikilen engelleri aşmak zorundayız. Bu engellerden birincisi yukarıda da sözünü ettiğimiz «cunta»lardır. Bu «cunta»lar birliği değil, ayrılığı temsil etmektedir. Bunlar halktan yana siyasi bir birliği değil çeşitli türden menfaat ilişkilerini temsil etmektedirler. Bunların içinde yer alan kişiler ne kadar iyiniyetli olurlarsa olsunlar, esas olarak birliğin önüne dikilen birer engel olmaktadır. Hangi «cunta» yönetime gelirse gelsin birşey değişmeyecektir. Çünkü meseleleri birliği değil, ayrılığı esas alan bir anlayışla çözmenin imkânı yoktur. Bizler, hiç bir «cuntanın» faaliyetine ortak olmamalıyız. Menfaat ilişkilerinin temsil edildiği bu yerleri terkedip, kararlı ve açık bir şekilde halkın taleplerini savunmalıyız.

İkinci ve en önemli engel ise revizyonistlerdir. Emperyalist bir ülkenin emrinde ki revizyonistler ile hiç bir ortak yanımız olamaz. Onlar halkı bölmeye çalışıyorlar. Çünkü emperyalistlerin ve uşaklarının halkı birleştirmek diye bir meseleleri yoktur, tam tersine onlar parçalanmışlıktan, düşmanlıktan hayat bulurlar. Onlar tam bir ikiye bölme tutumla, mücadelemize sahip çıkmaya çalışıyorlar. Bu mücadeleyi kendi amaçları için kullanmak istiyorlar. Kendi gücümüzü temsil etmesi gereken örgütlerimizi, menfaatleri-

nin ve karanlık emellerinin birer aracı yapmak istiyorlar. Orman Mühendisleri Odası ile, diğer ormancılık örgütleriyle, Bakanlık arasındaki diyalog kopukluğundan hepimiz şikayet ediyoruz. Ama şikayetlerimiz bir sonuç getirmiyor. Neden bir kopukluk vardır? Bu sorunun cevabını hayata bakarak görmek mümkündür. Örgütlerimizin yöneticileri, Bakanlara gidip de, bizden aldıkları gücü kullanarak, kendileri için «koltuk» isterlerse, o Bakanlık nezdinde bir itibarımız kalır mı? Kimse onları ciddiye alır mı? Yönetimde bulunan kişilerin görevi bu mu olmalıdır? Revizyonistler Oda'nın imkânlarından yararlanarak düzenledikleri toplantılarda kitleleri peşlerine takmak için binbir ayak oyununa başvuruyorlar. Yukarıda adı geçen kişilerin görevden alınması için imza toplamaya çalışıyorlar. Onların bu oyunlarını açığa çıkarmalıyız. Gerçekleri yüzlerine çarpmalıyız. Her türlü saldırıya karşı kararlılıkla savun-

duğumuz örgütlerimizin yönetimine sahip çıkmalıyız. O zaman örgütlerimiz gerçekten Bakanlık nezdinde güçlü bir baskı unsuru olacaktır.

Bu engellere karşı mücadele etmek için revizyonizmin etkisi altındaki kişiler de dahil herkese sesleniyoruz. Revizyonistlerden elimizi çekelim. Revizyonistlerin Bakanlık içerisindeki «koltuk kapma» planlarına alet olanlar, onlara omuz verenler, gerçekten halktan yana gerçekten orman köylülerinden, çalışanlardan yana olmak istiyorsanız saflarınızı değiştiriniz. Onlarla birlikte yürümek, halka karşı işlenen suçlara iştirak etmek demektir! Tüm Ormancılık çalışanlarının yurtsever birliğini gerçekleştirmek için görev başına.

halkın
ormanı

Arkadaşımız M. Fevzi YILMAZ, Nurten BUDAK ile 9 Eylül 1978 Cumartesi günü saat 20'de Göle Orduvinde evlendi. Dergimiz çalışanları ve yazı kurulu adına kendilerine mutluluklar dileriz...

Celal Soycan'ın Eleştirisi Üzerine

Dergimizin 5. sayısında Celal Soycan'ın Orman Mühendisliği Dergisinin Ocak-Şubat 1978 tarihli sayısındaki «sataşmalarına» cevap vermiş ve genel olarak «Soycan»ları eleştirmiştik. Arkadaş bu konudaki eleştirilerimize yine Orman Mühendisliği Dergisinin Temmuz-Ağustos 1978 tarihli sayısının «başköşesinden» bir cevap vermiş. Dergimizin bütün hazırlıklarının tamamlandığı bir dö-

nemde elimize geçen bu yazının eleştirisini
 gelecek sayılarımıza bırakmak zorunda kal-
 dık. Biz yalnızca C. Soycan'ın bizim hakkı-
 mızda söylediklerine kendisi tarafından ve-
 rilmiş olan cevapları yayınlamakla yetinece-
 ğiz.

Aşağıdaki satırlar Soycan'ın yazı işleri müdürümüz Savaş Emek'e yazdığı 20 Eylül 1977 tarihli mektubundan alınmıştır. (*)

[illegible]

«..Amaç ilkeyi belirler; ilke amaca uyarlı olur. Adamın kalkıp T.K.P. soytarılığına kalkışması da savunulamaz. Dergide, demokrasi adına buna imkân tanınamaz. Polemik, marksist hareketin türlü iç organlarında yürütülür»

yor. Kitle yayın organları ise bambaşka..»
(altını biz çizdik)

Şimdi C. Soycan o «soytarılığın» tanıdığı «demokrasi» içerisinde bize saldırıyor. Bu birincisi..

[illegible]

«Savaş arkadaş opeyco lâf ottim. Amacım kendimi karaborsaya çıkarmak değil.. Devrimci mücadeleye karınca ayağı kadar hizmeti olanın önünde şapka çıkartırız. Sizin için de bu konuda olumsuz bir nitelome yapmak, şarlatanlık olur» (a.b.ç.)

Evet bu da yorumsuz (1) Devrimci fi-

kırlara karşı çıkılarak, ne kadar lâf cambazlığı yapılırsa yapılsın, varılan yer herkesin gözləri önündedir. Diğerleri için gelecek sayılarda buluşmak üzere...

(*) C. Soycan'ın mektupları dergide kullanmamızın bir sakıncası olmadığına dair notu vardır.

Orman Mühendisleri Odası 22. Genel Kurulunun ardından (2)

Geçen sayımızda ilk bölümünü yayınladığımız genel kurulla ilgili görüşlerimizi içeren yazımıza bu sayıda da devam ediyoruz. Genel Kurul üzerinden uzun bir süre geçmiş olmasına rağmen, çıkarttığımız dersler günümüzde de geçerlidir. Ayrıca bugün Orman Bakanlığı içerisinde yönetimle ilgili olarak sürdürülen tartışmalar da bu görüşlerimiz ışığında açıklığa kavuşabilir, kanısındayız.

«DEMOKRATİK SOLCU MÜHENDİSLER GRUBUNUN» TUTUMU REVİZYONİZMİN EKMEĞİNE YAĞ SÜRDÜ

Genel Kurul öncesi toplanan Küçük Kurul'da ilk görülen şey, revizyonistlerin oda yönetimi içindeki «Demokratik solcu»larla ittifakı sağlamış oldukları idi. Bu yüzden Küçük Kurul bu ittifakın orman mühendislerine onaylatırılıp meşruiyet kazanması için toplanmıştı denebilir. Zaten birkaç yıldan beri merkezdeki orman mühendisleri meseleyi Küçük Kurul'da enine boyuna tartışmayı bir yana bırakıp, faşistlere karşı güç birliği yapma bahanesiyle önceden liste oluşturuyor ve Küçük Kurul'a bu düzenlenmiş listeyi başka seçenek olmadığı için onaylamak kalıyordu. Bu yıl da senaryo aynıydı. Şimdi bu konuyu detaylı bir şekilde açıklamaya çalışalım:

Revizyonistler «demokratik solcu»larla ittifak ararken elbette revizyonist olduklarını söyleyemezler. Bu ittifakı devrimcilerle, reformcuların müttefik oldukları ilerici bir ittifak kılıfına sokmaya çalışırlar. Elbette

«ben CHP'nin sırtından güç topluyorum, güçlenip palazlanınca CHP'yi de kaldırıp atacağım» demezler. Tam tersine «bu ittifakın zorunlu olduğu», «anti-faşist mücadelenin ancak böyle verilebileceğini» söyleyerek onları ikna etmeye çalışırlar. Onlar böyle davranırken «Demokratik Solcu»lar ne yapıyorlar?

Daha önce revizyonistlerin Oda içindeki bu siyasetlerinin Türkiye çapındaki siyasetlerine uygun olduğunu söylemiştik. Ancak CHP'nin tutumu çelişiktir. Gerçekten de CHP sahte «TKP»nin kendi üzerinden güç toplaması konusunda şikayetçidir. Hatta Ecevit'in ağzından bunların kendi sırtlarından beslenmek isteyen birer kene olduklarını da ifade etmiştir. Bunların kurmaya çalıştıkları halk düşmanı kara cepheleleri «UDC»yi eleştirmiştir. DİSK içinde bunların en azgın olanlarına karşı mücadele vermiş ve yönetimden uzaklaştırılmaları konusunda aktif bir tutum izlemiştir. Ama o da, bunların arkasındaki efendileri ile uşakları arasında bir bağlantı kurmak istememektedir. Sosyal-emperyalistlerle dostluk siyaseti yürütürken, uşakları ile tutarlı bir mücadele mümkün değildir. İşte bu çelişkili siyaset oda içindeki «demokratik solcu»ların tutumuna da yansımaktadır. Hatta onlar birçok konuda CHP'nin izlediği bu siyaset ile dahi çelişkiye düşmektedirler. Tabandan kopuk «demokratik solcu»ların yönetimde izledikleri siyaset, halkın menfaatlerine taban tabana zıttır. Oda üyesi arkadaşlar bunu hayatın her kesiminde izleyebilirler. Orman Mühendisliği Dergisi ve Haber Bülteni, revizyonistlerin propa-

gandası için bir araç haline getirilmiştir. Der-
gi ve bültende iki süper devletin silahlanma
yarışını gizlemeye hizmet eden yazılara yer
verilmiş, UDC savunulmuş, Rus uşağı Kemal
Türkler ve çetesi övülmüş ama MESS grevi
sırasında işçileri ayda 700 Tl. ile geçinmeye
mecbur ettikleri, sonunda işçilerin işlerinden
atılmalarına seyirci, hatta yardımcı oldukla-
rı, isimlerinin yüzbinlerce liralık vurgunlara
karıştığı belirtilmemiştir. MESS grevi sonun-
da bunların işçi sınıfını satmalarından tek
kelime dahi söz edilmemiştir. Bu siyasete
alet olmanın «fikir özgürlüğü» ile, «ittifak-
lar siyaseti» ile ve nihayet «CHP'lilikle» bir
ilgisi var mıdır?

Haber Bülteni'nde reklamı yapılan Rus
uşağı örgütlerden İGD ve İKD için Ecevit'in
söylediği sözlerin mürekkebi bile kurumadı.
Oda yönetiminde bulunan ve kendilerine
«CHP»li diyerek, kitleler arasında güç top-
lamaya çalışanların bu demeci okurken «yüz
ifadelerini» doğrusu çok merak ettik! Küçük
Kurul'da bu konudaki gerçekler yurtseverler
tarafından açıklandığında «bizim işimize ka-
rışmayın», «bizim siyasetimizle CHP'nin si-
yaseti çatışabilir» diyenlerin, taşradaki CHP
sempatizanı arkadaşları daha ne kadar oya
layabilecekleri de ayrı bir merak konusudur.

Yurtseverler ve devrimciler bu durum-
dan şunu öğrenmelidirler: Hiç kimse reviz-
yonizme karşı aşılı değildir. Hiç kimsenin re-
vizyonizmden etkilenmeyeceği konusunda ga-
rantisi yoktur. Şu kadar ki, sürekli olarak
kendisini geliştirsün ve revizyonizmle arasına
kesin bir çizgi çeksin, revizyonizme karşı
hoşgörü ile bakmasın. İşte bugün Oda yön-
etimindeki «demokratik solcu»ların yaşadık-
ları budur. Kapalı kapılar ardında ve ikili
tartışmalarda «demokratik solcu» üyeleri
«pısırık, korkak, mevki düşkün, kariyerist»
olarak niteleyenler, şimdi onlardan aldıkları
meşruiyetle yönetimde yeniden yuvalanmış
bulunmaktadırlar. Daha düne kadar «orman
mühendislerinin işçi, köylü diye meselesi
yoktur» «işçileri örgütlemeye çalışmak bi-
zim görevimiz değildir» diyenler, kapılandık-

ları yerleri ellerinden yitirmemek için yılan
gibi kıvrılanlar şimdi «ilerici» hatta «işçi
sınıfı devrimcisi» olarak CHP'lilerin kolunda
bulunmaktadırlar.

Bugün Oda yönetimindeki CHP'lilerin
göremediği nokta «kimin kimden güç kazan-
dığıdır. Yoksa, sosyal-emperyalistlerin gö-
nüllü ajanlarını sosyalist(!) sanmaları, sah-
te «TKP»nin yayın organı ATILIM ve İŞÇİNİN
SESİ gibi Rus uşağı dergileri Orman Mühen-
disleri Odası yayın organlarına kaynak ya-
panların ellerinden tutmaları mümkün ol-
mazdı.

Oda yönetiminde bulunan «CHP»liler,
revizyonizmle aralarına kesin bir sınır çek-
medikleri için bugün onların koltuk değneği
durumuna düştüler. Artık herkesin görebile-
ceği gibi Oda yönetimi esas olarak revizyo-
nistlerin elindedir. Arada sırada yönetimde-
ki «CHP»liler tarafından çıkarılan cılız iti-
razlar, ormancılık konusundaki «reformcu
tezler» bile revizyonist yaygaranın arasında
kaybolup gitmektedir.

YURTSEVERLERİN HATALARI VE ÇIKARILAN DERSLER

Odanın son Küçük Kurulu uzun süreli
aktif ideolojik mücadele olmaksızın revizyo-
nizmin temizlenemeyeceği konusunda bütün
yurtseverler için uyarıcı olmalıdır. Revizyo-
nizmin karşı-devrimci yüzü bütün üyeler ara-
sında yürütülecek bir çalışma ile gösterilme-
lidir. Esas olarak bütün üyeleri faşizme ve
revizyonizme karşı mücadele konusunda bir-
liğe çağırmalı, sekte ve dar kapıcı olmama-
ya özen göstermeliyiz. CHP'lileri revizyonizm-
le ve faşizmle uzlaştıkları noktalarda eleştir-
meli ve bunlardan uzaklaştıkları noktalarda
desteklemeliyiz. Revizyonistlerin, CHP'nin sır-
tından güç toplama çabalarını ve bu amaçla
kurdukları ittifakı esas darbeyi revizyonizme
vurarak önlemeye çalışmalıyız. Küçük Ku-
rullarda hemen bütün üyelerin söz ve karar
hakkını savunmalı, «grup adına konuşmak,
grup grup oylama» vb., noktalarda uzlaşma-

sız olarak kitlemizin taleplerini savunmalıyız. Unutmamamız gerekir ki bütün Oda üyelerine tek tek ve her fırsatta revizyonizmin karşı-devrimci yüzünü göstermezsek, her somut olayda bunu ispatlamazsak, halka karşı olan sorumluluğumuzu yerine getirmemiş oluruz. Bu görevimizi yalnızca Genel Kurul sırasında değil, bütün bir yıl boyunca yerine getirmeliyiz. Orman Mühendisleri arasında birliğe hizmet etmiyen siyasetleri ve ilkesiz birlik çabalarını mahkum etmeliyiz.

FAŞİZME KARŞI IDEOLOJİK MÜCADELEYİ KÜÇÜMSEMEYELİM

Yukarıdan beri, Genel Kurul öncesinde toplanan Küçük Kurul konusunda özet olarak görüşlerimizi açıklamaya çalıştık. Bu bölümde Genel Kurul'da ortaya çıkan bazı hataları ele alacağız:

Genel Kurul salonuna faşist elebaşılardan başını çektiği bir grup da katıldı. Esasen onlar orman mühendisleri arasında çok zavalı bir azınlık olduklarını bildikleri için yaptıkları «biz de varız» bile olamadı. Ancak Genel Kurulda, revizyonistlerin propagandası sonucu, ilerici orman mühendisleri arasında da «seçimi yapıp gitmek eğilimi» ortaya çıktı. Bu hatalı eğilim yeni değildir. Bu durumda; Küçük Kurul sırasında «birliği bozar», Genel Kurulda da «seçimi bir an önce yapalım, belki faşistler olay çıkarır» endişesi ve anlayışı yüzünden hiçbir meselenin detaylı olarak tartışılması mümkün olamamaktadır. Sorunların tartışılmamasından kim kazançlı çıkar? Kim orman mühendislerinin birçok hayati meseleyi tartışmasını istemez? Kimler, geniş mühendis kitlelerinin tartışmalar yoluyla belirli konularda doğru siyasetlere varmasını engellemek istemektedirler? Bu soruların cevabını vermeden, hiç bir sorunumuzu çözemeyiz. Birçok kez tekrarladık, ama yeri gelmişken bir daha belirtmek istiyoruz: Faşistler ve revizyonistler hiç bir şeyin tartışılmasını istemezler. Onların halk, meslek, üyo vb. meseleleri yoktur. On-

lar için aslanan ofendilerine hizmet etmek ve göstermelik seçimlerle yönetime galmektir.

Yukarıda belirttiğimiz gibi Genel Kurulda bu yıl da aynı şey oldu. Yine hiçbir hayati mesele enine boyuna tartışılmadı. İlk önce konuşmalar beş dakika gibi gülünç bir zamana indirildi, daha sonra da faşizmin ideolojik propagandasını yapmak üzere içerdeki bir avuç MHP'li söz aldı. Ama salonun büyük çoğunluğunu oluşturan ilerici, demokrat ve yurtseverler pek az konuşma yaptılar. Böylece Genel Kurul sanki faşistlerin propaganda yaptıkları bir toplantıya dönüştü. Bunun nedeni arkadaşlarımızın faşizme karşı ideolojik mücadelenin önemini henüz kavrayamamış olmalarıdır. Oysa ki, faşistler de kitle temeli yaratmak için mücadele ederler. Bu yüzden de faşist yalan ve demagogilerini açığa çıkartmak bizim görevimizdir. Özellikle faşizmin bizim örgütümüz içinde tecrite gittiği bir ortamda, onların ta kındıkları «barışçı» pozlar ve sempati toplamak için giriştikleri çabalar orada teşhir edilmeliydi.

Genel Kurul sırasında bazı —deyim yerinde ise— ayak oyunlarına da tanık olduk. Oylamalarda -açık oylamalarda- ve verilen önergelerin oylanmasında bazı usul hataları yapıldı. Sözelimi, verilen bir önerge, üzerinde görüşme yapılmaksızın oylamaya sunuldu. Bu konuda hata yapıldığını belirtmek üzere usul hakkında söz isteyen, bir arkadaş söz verilmedi. Buna benzer birçok örnek verilebilir. Ama burada bizim belirtmek istediğimiz konu başka: Bir Genel Kurulda usul hatalarına sığınmak faşistlerin ve revizyonistlerin metodudur. Demokratlar, mümkün olan en iyi şekilde demokratik ilkeleri savunmalı, usulsüzlüğe değil, usule uygunluğa sarılmalıdır. Daha da önemlisi biz eğer usulsüzlüğe göz yumarsak bu, faşistlerin ve revizyonistlerin metodlarına da meşruiyet kazandırır.

Özellikle dikkat çekmek istediğimiz bir husus da, Genel Kurul sırasında Küçük Ku-

rulda konuşanların söz bilo istememeleridir. Bunun nedenleri bizce hiçbir keskin sözle gizlenemez. Aslolan faşizme karşı ideolojik planda da mücadele etmekte kararlı olmaktır. «Nasıl olsa seçimi kazanacağız» anlayışı, birgün «nasıl olsa kazanamayacağız» anlayışına da dönüşebilir. Bu yüzden faşizmi ciddiye almalı, her seçimi «zafer» sanmak hatasına düşmemeliyiz.

REVİZYONİZME VE FAŞİZME KARŞI EN GENİŞ BİRLİĞİ SAĞLAMAK İÇİN GÖREV BAŞINA!

Odamızdaki bir avuç Amerikan emperyalizminin uşağı faşist elebaşı tecrit olmuştur. Onlar birkaç yıldan beri yarattıkları olaylar, izledikleri saldırgan siyaset nedeniyle, geniş mühendis kitlesinden kopmuşlardır. Bugün arkalarından gitmekte olan bir grup mühendis de mutlaka onların içyüzünü kavrayıp halkın saflarına geçeceklerdir. Yalnızca, bu devrimcilerin çalışmalarına bağlıdır. Faşizme karşı ideolojik ve siyasi planda da bir mücadele verilmeden böyle gelişmeler olmasını beklemek doğru bir tutum olmaz.

Ama revizyonistlerin Oda içerisinde hiç bir güçleri olmamasına rağmen üç yıldır yönetime gelmelerinin nedeni üzerinde herkesin ciddi bir şekilde düşünmesi gerekir. Sovyet sosyal-emperyalistlerinin ülkemizdeki hegemonya mücadelesi, her alanda ve özellikle de aydınlar arasında revizyonist «tırmanışa» neden olmaktadır. Bunu kavramadan, revizyonist etkinliği kırmak için mücadele edemeyiz. Bugün çevremize baktığımızda geçmişte devrimci saflarda mücadele eden birçok kişinin, 12 Mart faşizminin getirdiği yılgınlık ortamından etkilenip revizyonist fikirlerin etkisinde kaldığını görüyoruz. Bugün bunlar arasında «fraksiyonlar üstü solculuk», «solcular arasındaki tartışmalarda tarafsızlık» gibi anlayışlar hakim durumdadır. Bu durumdan da en çok yararlananlar yine revizyonistler olmaktadır. Onlar bu arkadaşların devrimci saflarda yer almamasından her açıdan

yararlanmakta onları iktidar yollarında bir koltuk değneği gibi kullanmaya çalışmaktadırlar.

İşte bütün bunlardan çıkaracağımız ders, kitleler arasında devrimci fikirlerin yayılması için daha çok çalışmak, daha kararlı bir mücadele yürütmek konusunda yılmadan ilerlemek olmalıdır. Revizyonistler bugün Odamız ve diğer kitle örgütlerinde büyük bir tehlike haline gelmişlerdir. Faşistlerin yalan ve demogojilerine sarılan revizyonistler bugün devrimcileri kitlelerin gözünden düşürmek için her türlü entrika ve hileyi rahatlıkla kullanmaktadırlar. Onlar devrimcileri tıpkı hakim sınıflar gibi «bölücülük» suçlamakta, tarafsız üyeler üzerinde revizyonist bir terör estirmektedirler. Bu şartlarda görevlerimize daha sıkı sarılmamız gerekmektedir.

Öte yandan, son yıllarda halkın mücadelesinin gelişmesi sonucu revizyonistler el attıkları her alanda direniş ile karşılaşmakta ve onlar da tecrite doğru gitmektedirler. Bizim Oda içindeki durum da budur. Üç yıldır süren «revizyonist tırmanış» şimdi inişe başlamıştır. Kitlemiz onların yüzünü yavaş yavaş da olsa görmektedir. Birçok yerde yeni Oda yöneticilerinin kitlelerden gizli sadece «mutemet adamları» sandıkları kişilerle «organsal toplantılar» yaptıkları görülmektedir. Kitleler arasında, CHP'li geçinenlerin «iple rinin kimin ellerinde olduğu» anlaşılmakta ve bu da nefret doğurmaktadır. Özellikle taşradaki Orman Mühendislerinin üç yıldır karşılaştıkları oldu bittiye bu yıl da rıza gös tereceklerini zannedenlerin hesapları tutmayacağına benzemektedir.

Evet Odamız içinde de şartlar halkın lehine olarak değişmeğe başlamıştır. Bu konuda devrimci mühendislerin verdikleri mücadelenin önemli bir payı vardır. Ama henüz, duyulan hoşnutsuzluğu toparlıyacak, kanalize edecek bir önderlik mevcut değildir. Devrimci mühendislerin görevi, özellikle bu şartlar altında daha kararlı olarak mücade-

le etmek, devrimci fikirlerin kitlelerin elinde bir silah olmasını sağlamak olmalıdır. Unutmayalım ki, faşistlerin Oda içinde yönetime gelmesini engelleyen kitlemiz, revizyonistleri de yönetimden alaşağı etmesini bilecektir.

Gelecek Genel Kurullarda başarılı olacağımıza inancımızı ifade ederek görüşlerimizi ve eleştirilerimizi noktalayalım.

CAVİT DİNÇEL MAHKEME ÖNÜNDE YARGILANIYOR!

Eski Orman Genel Müdürü ve şimdiki Baş—Kur Genel Müdürü Cavit Dinçel hakkında yazı işleri müdürümüz tarafından açılan davayla Ankara 2. Asliye Ceza Mahkemesinde başlanıyor. İlk duruşma günü olarak tesbit edilen 18.9.1978 tarihinde yargılama başlayacak.

Dergimizin 3. sayısında davaya neden olan olayı geniş bir şekilde duyurmuştuk. Bilindiği gibi Cavit Dinçel Orman Genel Müdürlüğü yaptığı sırada yazı işleri müdürümüz Savaş Emek'in, o tarihte Orman Mühendisleri Odası Yönetim Kurulunda bulunan Sümmani Can'a yazdığı 10.Mayıs.1976 tarihli mektubunu hernasılsa eline geçirmiş (!) ve müfettiş tahkikatı açtırarak arkadaşımızın görevine son verme kararı aldırılmıştı. Cavit Dinçel Odanın Necatibey Caddesindeki adresine yazılan mektubu eline geçirdiğini, arkadaşımızın Danıştay'da açtığı da va sırasında yazılı olarak itiraf etmişti. Eski Genel Müdür'ün kanunlara aykırı bu eylemi karşısında arkadaşımız İzmir Karşıyaka Cumhuriyet Savcılığına 27.10.1977 tarihinde başvurarak TCK'nun ilgili hükümlerine göre dava açılmasını istemişti. Karşıyaka Savcılığı, dava konusu olayın Ankara'da olması nedeniyle, dosyayı Ankara C. Savcılığına havale etmiş ve hazırlık tahkikatı orada tamamlanmıştır. Aradan geçen bir yıla yakın süre içerisinde davanın açılmaması için birçok engellenmenin yapıldığı öğrenilmiştir.

Bakanlık müfettişleri tarafından hazırlanan rapor uzun süre Bakanlıkta takıldıktan sonra Ankara C. Savcılığına gönderilmiş ama daha sonra da Ankara C. Savcılığınca raporun alınmadığı bildirilmiştir. Orman Bakanlığının konuyla ilgili olarak Adalet Bakanlığına yazı yazması ve raporu kaybedenler hakkında kanunî işlem yapılmasını istemesinden sonra, C. Savcılığı raporun alındığına dair 10.5.1978 tarihinde cevabi yazı göndermiştir. Görüldüğü gibi daha dava başlamadan birçok engelin aşılması gerekmiştir.

Cavit Dinçel TCK'nun 195. maddesine göre yargılanacak ve suçlu bulunduğu takdirde bir aydan üç seneye kadar hapis cezasına çarptırılabilir. Bu tip suçlarda dava açılması kişisel şikâyeteye bağlı olduğundan yazı işleri müdürümüzün başvurusu ile dava açılmıştır.

Davanın en önemli yanlarından birisi hiç şüphesiz ki, mektubu Cavit Dinçel'e ulaştıran şahsın kimliğinin ortaya çıkmasıdır. Cavit Dinçel'lerin kanunsuzluklarına karşı mücadele etmek kadar önemli olan bu konunun aydınlanması o dönemdeki birçok olayı da ortaya çıkaracaktır. Bilindiği gibi revizyonistler bu olayı sürekli olarak örtbas etmeye çalışmışlar, hatta arkadaşımızın mektup konusunda yalan söylediğini iddia etmişlerdi. Mektubun konusunu teşkil eden «Cavit Dinçel'in istifası için imza kampanyası» açılması da yine onlar tarafından bastırılmıştı.

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI'NIN ORMAN ÜRÜNLERİ SANAYİİ KONUSUNDAKİ GÖRÜŞLERİ

Ege Bölgesi Sanayi Odası yetkilileri, orman ürünleri sanayiinin durumu ve gelişme önerileri konusunda dergimize yazılı bir açıklamada bulunmuşlardır. Sanayi Odası yetkilileri yaptıkları açıklamada bölgenin yapısı ve sanayii hakkında bilgi vermişler, çözüm bekleyen sorunları ve önerilerini bildir

mişlerdir.

Açıklamaya göre, bölgede bu alanda faaliyet gösteren firmaların sayısı 1975 yılında 37 olarak belirlenmiştir. Bu sayı 1972 yılına göre % 54 bir artışı ifade etmektedir. (Bölgede bu sektörde çalışanların toplamı 740 kişi olarak gösterilmiştir.) İşçi sayısına göre yapılan işletme büyüklükleri sınıflandırmasında aynı yılda 5—20 kişi çalışan işyerleri toplam işyerleri sayısının % 72'sini meydana getirmektedir. Sektörde çalışan firmaların sadece % 6'sı 100'den fazla işçi çalıştırmaktadır. İşçi ücretleri saat başı ortalama 10.64 TL dir. Bu 1972 yılına göre % 129 artış göstermiştir. 1972 yılına göre üretimde % 132, yatırımda ise % 317'lik bir artış görülmektedir. Ayrıca bölgede 1976 yılında lif ve yonga levha üretmek üzere toplam 700 milyon lira değerinde 4 büyük yatırım projesinin teşvik belgesi aldığı da yetkililerce açıklanmıştır.

İhracatın durumu ise önemli bir gelişme göstermemektedir. Bununla birlikte Libya ve Hollanda'ya 1974 yılında 545 bin, 1975 yılında ise 137 bin dolarlık kereste ve ağaç ambalaj sandığı ihraç edilmiştir.

Bölgede üretilen orman ürünlerinin üretim miktarları ise şöyledir:

1975 yılı üretimi

Üretilen madde	Birim	Miktarı
Lif Levha	Ton	10.000
Kereste	M ³	52.000
Ağaç stor	M ²	6.000
Masura	Adet	1.700.000
Ağaç ambalaj sandığı	Adet	1.800.000
Ağaç mobilya	Adet	27.000
	Takım	2.800

Bölgedeki orman ürünleri sanayiinin durumu hakkında yapılan kısa açıklamadan sonra, Oda yetkilileri sorunlar ve çözüm yolları konusunda şunları belirtmişlerdir:

«ORMAN ÜRÜNLERİ SANAYİİNDE ATIL KAPASİTE

Hammadde-sanayi ilişkilerinin yeterince kurulamamış olması dolayısıyla yüksek maliyet, sınırlı arz ve yanlış pazarlama şeklinde ortaya çıkan hammadde sorunu; ayrıca, tesislerin küçük kapasitede, çok sayıda ve dağınık olması orman ürünleri sanayiinin bazı dallarında kapasitenin yeterli düzeyde kullanılmasını önlemiştir. Nitekim 1974 yılında Bölge Ağaç Mamulleri sanayiinde ortalama % 17 oranında atıl kapasite tesbit edilmiştir. Atıl kapasite oranı sektörün alt kollarında farklılık göstermektedir. Öyleki, ambalaj ve bıçkılama işlerinde atıl kapasite oranı % 45'e ulaşırken, lif levha imalinde tam kapasite ile çalışılmaktadır. Ağaç-mobilya sanayiinde ise, yaklaşık % 30 oranında atıl kapasite bulunmaktadır.

ORMAN ÜRÜNLERİ SANAYİİNİN TEMEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM YOLLARI:

Orman ürünleri sanayii, son yıllardaki değişime ve gelişime rağmen, yapısal olarak daha ziyade küçük ve orta büyüklükteki işletmelerden kuruludur. Dolayısıyla, karşılaşmış olduğu tüm sorunlarda bu niteliğin önemli payı bulunmaktadır.

3. Beş Yıllık Planda, 2. Beş Yıllık Plân döneminde orman ürünleri sanayiinde kabul edilen ilkeler çerçevesinde gelişme sağlanmadığı belirtilmekte ve buna neden olarak da, öngörülen biçimde hammadde sanayi ilişkilerinin kurulamadığı gösterilmektedir. Nitekim 3. Beş Yıllık Kalkınma Planında, planlı dönemde, ormanlarımızın korunması ve geliştirilmesi yanında, orman potansiyelini hızla değerlendirmek üzere, üretimi arttırmak ve böylece sanayiin hammadde ihtiyaçlarını öz kaynaklarından karşılama yönünde gelişmeler olduğu ancak ormana dayalı sanayiin gelişmesi karşısında önümüzdeki dönemde hammadde talebinin karşılanmasında güç

lüklerle karşılaşılabileceği ve sorunun çözümü için aşağıdaki tedbirlerin alınmasının mutlak gerekli olduğu açık olarak belirtilmiştir.

1. Devletçe ormanları korumak ve devamlılığını sağlamak yanında her türlü orman ürünleri sanayiinin talebini özellikle kâğıt ve inşaat sektöründe darboğaz yaratmadan karşılamak üzere, üretim potansiyeli değerlendirilmesi, üretim, taşıma ve pazarlama gibi hizmetlerin, sanayie en uygun maliyetle hammadde ve kuruluş yeri sağlayacak şekilde düzenlenmesi. Bu düzenlemede, aynı zamanda hammadde arzının sürekliliğini de sağlamak üzere sanayiinin amacına uygun optimal üretim yöntemlerinin uygulanması.

2. Uzun dönemde kurulması öngörülen orman ürünleri sanayiinin hammadde isteklerini karşılamak üzere, mevcut ormanların gayeye uygun olarak yenilenmesi projeleri ile hızlı gelişen ağaç türlerine dayalı geniş alanları kapsayan ağaçlandırma projelerinin de geliştirilerek uygulanması,

3. Orman kaynaklarımızın sürekliliğini sağlamak, hammadde kullanımını rasyonalileştirmek ve sanayie verilecek hammaddenin maliyetini ucuzlatmak üzere, orman içi ve kenarlarındaki orman köylüleri ile diğer hak sahiplerine halen aynı olarak ucuz tarife ile verilen hakların işlenmiş ürün olarak verilmesi olanaklarının geliştirilmesi, bu hakların nakden verilmesi olanaklarının da araştırılması.

Görüldüğü gibi, gerek plan ve programlar gerekse hükümet yetkililerince sanayinin hammadde darboğazı ile karşılaşmaması için gereken tüm önlemlerin alınacağı ifa edilmişse de, üzülmek gerekir ki, kaliteli olması bir yana, odun hammaddesi temini bugün halen önemli bir sorun olma niteliğini korumaktadır. Kuşkusuz bunda bürokratik tutum ve davranışlar en büyük etkindir. Bu konuda faaliyetini yavaşlatma hatta durdurma tehlikesi ile karşılaşan firmalar olmuştur.

Sonuç olarak karşılaşılan sorunlar yö-

nünden Bölge Orman Ürünleri Sanayiini Türkiye Orman Ürünleri sanayiinden soyutlamak olanaksızdır. Bölge orman ürünleri sanayiinde tedarik, finansman ve pazarlama yönünden çeşitli sorunlar vardır. Kuşkusuz bunda sektörün yapısal olarak daha çok küçük ve orta büyüklükteki işletmelerden oluşu da önemli bir etkindir. Bu nedenle firmalar halihazırda üretim yönlü bir görüş içerisinde dirler. İşletmelerin büyümesiyle birlikte kazanılacak pazar yönlü bir görüş, sektörün gelişmesini hızlandıracak ve rekabet gücünü arttıracak çok önemli bir faktör olacaktır. Küçük işletmelerin birleşerek büyük ünitelere dönüşmelerini sağlamak için ise özellikle yetkili kurumların; hammadde, standardizasyon, fiyat ve kalite yönünden plan ve programlarda öngörülen ilke ve tedbirler doğrultusunda çaba göstermeleri gerekmektedir.»

KADASTRO KONGRESİ NE GETİRDİ?

4—10 Temmuz 1978 tarihleri arasında Ankara'da yapılan Kadastro Kongresinde sap tanan sonuç ve öneriler yayınlandı. 21. Madde halinde toplanan öneriler ve kararlar kadastro sorununun çözümünde büyük yenilikler getirmiyor. Bu arada «Orman Kadastro Genel Müdürlüğü» kurulması yolunda da bir tavsiye kararının alınması en dikkate değer yenilik olarak belirtilebilir. Diğer maddelerde toplanan sonuç ve öneriler daha çok soruna teknik düzeyde getirilen yaklaşımlar olarak görülmektedir. Bu arada hemen belirtmekte yarar var, teknik sorunların çözümü için bazı yeni düzenlemelerin getirilmesi ayrıca kadastro komisyonlarında görev alan personelin çalışma şartlarının iyileştirilmesi olumlu bir davranıştır. Yalnızca kadastro sorununun çözümü sadece bunlarla sınırlandırılırsa, ülkemizin içinde bulunduğu «sosyo-ekonomik» yapıdan soyutlanırsa, çözümlenmeyeceğini de açık olarak görmek gerekir.

Bugün kadastro konusunda olsun baş-

ka ormancılık sorunlarında olsun söze başla-
yan kişiler genellikle tarım alanla-
rının artan nüfusun ihtiyacını karşılayama-
ması neticesi köylünün ormana doğru topr-
rak kazanmak için yöneldiğini belirtiyorlar.
Nedeni bir yana bırakılırsa varılan sonuç
herkesin görebileceği kadar açık, seçik orta
ya çıkmış bir gerçektir. Gerçekten de bugün
ova kenarı ya da başka bir deyimle «orman
kenarı» köylerde toprak kazanmak amacıy-
la ormana büyük bir baskı vardır. Pazar için
üretimin artması dolayısıyla tarım ürünleri-
nin değer kazanması, küçük bir toprak
parçasını bile değerli kılmıştır. Bu baskı ve
yarattığı problemler orman kadastro su çer-
çevesi içinde ele alındıkça bir yere varmamız
imkânsızdır. Bu baskı orman kadastro su yap-
makla, sınırların iyi çizilmesi ve kontrol edil-
mesi ile ortadan kaldırılabılır mı? Her par-
ça ormanın köşesine birer bekçi diksek, yi-
ne de bu anlamda ormanları korumamızın
imkânı yoktur. İşte, bu gerçek gün geçtikçe
herkesin kabul edebileceği kadar çıplak ha-
le gelmektedir.

Bu konunun çözümündeki en önemli
mesele köylülerin topraksızlık sorunudur.
Köylüler kırsal nüfusun ya da genel nüfusun
artmasından dolayı topraksız değillerdir,
tam tersine topraklar bir avuç ağa tarafın-
dan gaspedildiği için ekecek bir karış toprak
ları bile yoktur. Toprakları olanların ellerin-
deki miktar kendilerine yetmemekte ve ge-
nellikle ova kenarlarında ormanlara doğru
büyük bir baskı gücü oluşturmaktadırlar.
Şimdi sorunun bir yanını teşkil eden toprak
ağalığını mutlak ve değişmez bir kurum ola-
rak kabul ederek, ormanlardan sürekli ola-
rak taviz vermek ya da ormanların sınırları-
nı korumaya çalışmak ne ölçüde geçerli ola-
bilir? Bugün köylük bölgelerde hüküm süren
ağalık ekonomisine gözlerimizi kapıyarak,
toprakların büyük çoğunluğunun ağaların el-
lerinde olduğunu inkar ederek bu sorunlara
çözüm bulmamızın imkanı yoktur. Ülkemizde
hüküm süren yarı-feodal yapının en önemli
temeli olan toprak ağalığı, milyonlarca köy

lünün belini bükme ktedir. Bu konudaki ra-
kamlara bir göz atarsak, gerçekleri daha
iyi kavrayabiliriz.

Türkiye'deki 4 milyon 125 bin köylü
ailesinin % 30'u ya da 1 milyon 268 bin ka-
darı topraksızdır. Doğu bölgelerimizde bu
oran daha da yükselmektedir. Onların %
38'i tamamen topraksızdır. Örnek olarak bu
oran Mardin'de % 40, Siirt'te % 42, Diyar-
bakır'da % 46, Urfa'da % 53, Reyhanlı'da
% 66, Viranşehir'de % 67, Hilvan'da
% 70 ve Bismil'de % 73 olarak tesbit edil-
mektedir. Köylü ailelerinin 2 milyon 221 bi-
ni ya da % 53'ü az topraklıdır. Toprak sa-
hibi köylülerin % 69'u işlenen toprakların
ancak % 24'ne sahipken, ailelerin % 3.5'u
işlenir toprakların % 28'ne sahiptir. Aşağı-
daki tabloda bu durumu bölgeler itibariyle
vermeye çalıştık.

BÖLGE	Ailelerin yüzdesi	Sahip oldukları toprağın yüzdesi
Kuzey-Orta Anadolu	50	13
» » »	2	17
Akdeniz Bölgesi	73	28
» »	3	30
Güney-Doğu Anadolu	61	10
» » »	4	50
Amik, Cey., Asi, Ber. Ova.	56	11
» » » »	6	69
Hakkari	76	13
»	3	52
Siirt	57	5
»	4	52
Diyarbakır	57	6
»	7	63

Ayrıca, ülkemizde toprağın belli ellerde
toplanması, kapitalizmi değil toprak ağalığı
ekonomisini güçlendirmektedir. Borçlandır-

ma, tefecilik, ipotek ve zorla el koyma gibi yollarla toprakları ellerine geçiren ağalar, mülksüzleşen köylüleri kendilerine daha bağımlı hale getirmektedirler.

İşte birçokları yukarıda kısaca özetlemeye çalıştığımız bu durumu, yani ağalığı normal bir olgu olarak ele aldıklarından toprak kazanma mücadelesi veren köylüleri düşman olarak ilân etmektedirler.

Ülkemizdeki ormancılık politikasının tarihi gelişimine bir göz attığımızda özellikle Cumhuriyet döneminde ağalık kurumu ile ormanların durumunun daima yakın bir ilişki içinde olduğunu görürüz. Özellikle 1950'lerde Bayar-Menderes'lerin politikası ağalık kurumunu güçlendirmek ve köylülerin tepkisini azaltmak için orman sınırlarını daraltan kararlar almak olmuştur. Bayar-Menderes iktidarı ağalık karşısında büyük bir baskı gücü oluşturan köylüleri daima ormanlara doğru yönlendirmişlerdir. Çıkarılan her kanunla, yönetmelikle orman alanlarının biraz daha daraltılması, ağalık düzenini korumak ve tepkileri önlemek içindir.

Ağa topraklarını ve ağalık ekonomisini korumak için ormanların gözden çıkarılması na hayret etmemek gerekir. Bu konuda oluşan baskıyı frenliyecek kısa vadeli çözüm yolu olarak ele alınan ormanların sınırlarının daraltılması hakim sınıfların bir kesimince hala daha savunulmaktadır. Makilikler, zeytinlikler, vb., denilerek peşpeşe ormandan ayrılan parçalar köylülere verilirken, bir yandan da ormanların sınırlarının korunması, orman kadastrounun tamamlanması konuları ortaya atılmaktadır.

Türkiye'nin bütün bereketli ovaları ağaların elindedir. Çokça şikâyet edilen «tarım teknolojisinin geriliği» de bu yüzdendir. Türkiye'nin sanayileşmesinde ayak bağı olan da budur. İşbirlikçi burjuvazinin ve toprak ağalığının, tarım ve ormancılık politikasının iflası bu noktada da açığa çıkmaktadır. Çünkü orman ürünlerine olan ihtiyaç ağır basmakta ve tavizkar politika izlenmesini imkânsız kılmaktadır. Dağıtılacak orman toprakla-

rı sınırlıdır. Ayrıca bu toprakların uzun süreli tarıma ayrılması da erozyon vb., nedenlerle imkânsızdır. Emperyalist tekellerin akıl hocası Osara'nın Türkiye ormancılığına getirdiği «ilkeler» de bu politika ile gelişmektedir.

İşte, kadastro bu nedenle büyük bir sorun haline gelmiştir, çözümlenememektedir. Öte yandan, Türkiye'nin yapısının «çarpık kapitalist» olduğunu, «kapitalizmin hakim olduğunu» söyleyenlerin de bu soruna doğru bir şekilde yaklaşmaları beklenmemelidir. Pekî sorunun çözümü için yapılacak ve savunulacak olan şey nedir? Bir kısmının savunduğu gibi köylülerin toprak ihtiyaçlarını ormandan karşılamaları karşısında tavizkâr bir politika izlemek mi? Yoksa bu konuda ormanlardan bir küçük parça ayrılmasına bile izin vermemek mi? Bizce ikisi de değil.. Ne birinci, ne de ikinci, neden üzerinde değli sonuç üzerinde görüşler ileriye sürmektedirler. Yapılacak tek bir şey vardır, o da köylülerin toprak taleplerine cevap verecek bir politika izlemektir. Bugün, Türkiye'nin «kalkınmasını», «sanayileşmesini» isteyen her yurtseverin savunması gereken şey; ağa topraklarının köylülere dağıtılmasını savunmaktır. Ülkemizin içinde bulunduğu gerilikten kurtulmasının en temel şartlarından birisi budur. Ayrıca ormanlarımızın korunmasının ve kadastro sorununun çözümünün temel şartlarından biri de budur. Yoksa orman topraklarının köylülere dağıtılması çözüm değildir.

Kadastro sorununun çözümü için ileriye sürülen bir başka hatalı görüşü de yeri gelmişken belirtelim; Bu «arazi sınıflandırılması yapılsın, daha sonra nerenin orman nerenin tarla ziraatına ayrılacağı belli olsun» görüşüdür. Bu görüşü savunanlar kadastro sorununun, hatta sahil yağmalarının, orman yağmalarının önlenmesini ancak bu şekilde mümkün gördüklerini belirtmektedirler. Oysa bu da ağalık ekonomisini destekleyen, ağaların mütegalibenin ekmeğine yağ süren bir görüştür. Hemen belirtelim ki, biz arazi sınıflandırılması yapılmasına karşı değiliz.

Ama sorun köylünün topraksızlık sorunudur. Ormanların, sahillerin yağmalanması sorundur. Tarıma elverişli olarak ayrılacak orman parçaları ağaların, mütegalibenin eline geçmiyecek midir? Çağını doldurmuş ağalık kurumu yine kazançlı çıkmayacak mıdır? Mütegalibe bu işten kârlı çıkmayacak mıdır? İşte dergimizde yağmaları örnekleri ile sergilediğimiz Değirmendere... Gerçekten de ormanlar yağmalanıp, açıldığında verimli narenciye bahçeleri ortaya çıkmaktadır. Hatta bu narenciyenin büyük bir kısmı yurt dışına ihraç edilmektedir. Ama bu narenciye bahçeleri kimindir? Topraksız köylünün, yoksul köylünün mü, yoksa mütegalibenin mi? Buralarda köylülerin ellerinde bulunan toprak parçaları bile hile, baskı ile mütegalibenin eline geçmişken, ormanı narenciye olmağa elverişlidir diye ayırsak ona herhalde köylüler yine sahip çıkamıyacaktır!

Ormancılık sorunlarının çözümü birçoklarının dediği gibi ülkenin «sosyo-ekonomik» yapısına sıkı sıkıya bağlıdır. Ama bu söz havada kalan soyut bir kavramı ifade etmemektedir. Ülkenin sosyo-ekonomik yapısının ne olduğunu tam olarak bilemezsek varacağımız yer de ağaların yanı olacaktır. Devekuşu misali toprak ağalığına gözlerimizi kapayıp, ora da burada sihirli çözümler aramaktan vazgeçelim!

Yapılacak kadastro kongrelerinin gerçekten verimli sonuçlar getirmesini istiyorsak, köylülerin toprak talebini karşılayacak önerileri ormanlarda, bataklıkların kurutulmasında arayan görüşlerin karşısına dikelim. Milyonlarca köylünün toprak ve hürriyet mücadelesine destek olalım!

Endonezya Organizasyon Komitesi'nin 8. Dünya Ormancılık Kongresi Hakkındaki Görüşleri

Orman Genel Müdürlüğü Teknik Bülteni'nin geçmiş sayılarından birinde bundan önceki (7. Kongre) Dünya Ormancılık Kongresine ilişkin bir yazı vardı. Bu yazının bir bölümünü aşağıya aktarıyoruz:

«Dünya Ormancılık Kongresinin Duyurusunda 'Kalkınmış ülkelerle kalkınmakta olan ülkeler arasındaki açığın gittikçe büyüdüğü, buna karşılık dünyanın en geniş orman servetlerinden bazılarının ekonomik ve sosyal yönden kalkınamamış ülkelerde yer aldığı' belirtilerek 'Milli amaçların üzerinde bir görüşle bu ormanların, dünya milletlerinin tümü için önemi üzerinde durulmaktadır. Kongreye göre 'Kalkınmakta olan ülkelere orman servetinin daha rasyonel kullanılması konusunda yapılacak yardımlar, sadece bu millet fertlerinin yaşama standartlarını yükseltmekle kalmıyacak ve fakat böylece dünyanın orman ürünlerine karşı gittikçe artan ihtiyacı da karşılanabilecektir.' (...) Mevcut ormanlardan rasyonel faydalanmanın yanında, özellikle hızlı büyüyen türlerle yapılacak ağaçlandırmalarla orman ve saha serveti fazlaştırılmalıdır. Bukonu da ülkelerin, kendi ulusal amaçlarının üstünde, dünya ormancılık politikasına uygun bir politika uygulamaları şarttır.»

İşte 7. Dünya Ormancılık Kongresinin savunduğu ve izleyicilerine empoze ettiği görüşler bunlardı. Aradan geçen 6 yıl içinde köprülerin altından akan sular bu politikada köklü değişiklikler yaptı. (Bazılarınca inkâr edilen) Üçüncü Dünya Ülkelerinin yükselen mücadelesi, dünya ormancılık politikasında yeni bir takım hedeflerin belirlenmesini zo-

runlu kıldı. Ormanların insanlarla, halklarla olan ilişkisinin incelenmesi önem kazandı. Ormanlara salt endüstriyel bir hammadde gözüyle bakılmasından vazgeçilmek zorunda kalındı. 8. Kongre, bu politika değişikliğinin somut bir yansıması şeklinde geçeceğini benziyor, şimdilik. Bu kongrenin gelişmekte olan ülkelerin mücadelesine neler kazandırabileceği, şüphesiz Kongre sonrasında tartışılacak bir konudur. Önümüzdeki günlerde ve gelecek sayılarımızda bu konudaki gelişmeleri birlikte izlemeyi bekliyerek şimdi geçen sayımızda verdiğimiz bir sözü yerine getirelim:

Geçen sayımızda, «Endonezya Milli Komitesi yetkililerinin Kongre hakkındaki bazı görüşlerini gelecek sayımızda aktaracağımızı» yazmıştık. Söz konusu görüşler, **World Wood** Dergisinin 1978 yılı başlarında, Endonezya Milli Komitesinden bazı yetkililerle yaptığı özel bir görüşmeyi aktaran yazıda yer alıyor. Bu görüşmeyi kısaltarak veriyoruz:

Yazının girişinde yazar, «Bu toplantıda konu edilecek meselenin özü ve dayanağı, ormanların, özellikle tropik ormanların, işletilmesinde geçmişte 6 yıl ara ile yapılan bütün kongrelere nazaran köklü bir değişiklik için yapılacağına habercisidir. Kısacası, değişiklik endüstri ile ilgili orman işletmeciliğinden ve hatta salt orman işletmeciliği ile ilgili olmaktan uzaktır. Kongrede ağırlık verilen yeni konu «Ormanlar Halk içindir» olacaktır» diyor. Ve şöyle ekliyor: «Şüphesiz böyle bir değişiklik ormancılar arasında ateşli tartışmalar doğuracaktır. Fakat bu, or

man ürünleri işletmesi ile uğraşan işadamlarının çok daha yoğun bir endişe duymasına neden olabilir.»

World Wood'un sorusu: «Halk için ormancılık konusu üzerinde nasıl anlaşmaya varıldı ve bu konunun ormancılığın hangi yönleri için önemi daha fazla olacaktır?»

Endonezya Milli Kongre Komitesi birinci başkan yardımcısı Mr. Soesilo'nun cevabı: «1974'de Stockholm'de yapılan Dünya Çevre Konferansı'ndan beri dünya çapında, ormancılık üzerinde daha fazla bir ilgi olduğu inkar edilemez gözükmemektedir. O zamandan beri ormanların sadece insanın orman ürünleri gereksinimlerini değil aynı zamanda vahşi hayatın korunması, doğa koruma, rekreasyon ve su teminini de sağlayacağı düşünülmektedir.

«Bugün, gelişmekte olan ülkelerde tarımla uğraşanların ormanlara gittikçe artan baskısıyla karşı karşıyayız. Tarımdan gelen bu baskı, nüfustaki artış ile birlikte, son yıllarda önemli ölçüde arttı. Dolayısıyla orman alanı hızla azalmaktadır. (...) Toprağın verimini arttıracak ve koruyacak desteği sağlamadan, çiftçileri ormanlara zarar vermemeğe, dokunmamaya ikna edemeyiz.

«Orman politikalarımızı başlıca amacımız olan kırsal toplulukların geliştirilmesi doğrultusunda yeniden şekillendirmeliyiz. Kırsal toplulukların geliştirilmesi ve ormanlar için yürütülen politikalar birleştirilmelidir. Çünkü sonuçta gelişmeden kim yararlı çıkacak? İnsanlar. Fakat hangi 'insanlar', tümüyle 'ulus'.»

WW'un sorusu: «Ormancılık politikalarında yeni anlayışı benimseyen ülkelerin orman endüstrilerinde gelecekteki yönelişleri ne olabilir. Bunların çalışma şartlarının daha kompleks hale gelmesi ve böylece istihdam dolayısıyla kalkınmaya ve gelir kaynağı yaratmaya olan katkılarının tehlikeye girmesi ihtimali yok mudur?

Roma'daki FAO merkezli ile irtibatı sağlayan genel sekreter Dr. Oscar Fugalli'nin cevabı: «Önceleri, odun ormandan 'kaldırılı-

yor' ve başka bir yerde işleniyordu. Bu işlemin 'insanlığa' yararlı olduğu söyleniyordu. Fakat kırsal topluluklara hiç bir yarar sağlamıyordu. Hammadde sıkıntısı ve potansiyel sıkıntısı gibi zorlukların, kırsal toplulukların gözardı edilmesinin doğrudan bir sonucu olduğu görüşündeyiz. Dünya Ormancılık Kongresinin bu alana daha fazla ilgi göstermesinin gerektiğini hissediyoruz.»

Mr. Soesilo'nun cevabı: «Bu politikanın yeniden şekillendirilmesi sadece ilgili ülkelerin yararına olmayacak. Dünya talebi, dünya tüketimi gibi meseleler var. Odun kaynakları olmazsa, oralardaki odun endüstrileri çöker ve eğer kırsal topluluklar şimdilerde olduğu gibi böyle fakir bir halde toprağın dışında yaşamaya devam ettirilirse orman alanlarının boşaltılmasının, ormanın çekilmesinin ciddi bir şekilde süreceği gerçeğiyle yüzyüze gelmekteyiz. Burada ben, çeşitli ülkelerde çalışan girişimcilerin bile böyle bir harekette bulunmanın gerekliliğini göreceklerini düşünüyorum. Meşeyi büyük uluslararası şirketlerin önüne koymayı isteriz. Orman politikalarının gelişiminde dönmemiz gereken kritik bir köşeye geldik. Umut edirim ki hep birlikte döneriz.»

«Bir mal olarak odundan, orman ekositeminden tamamen yararlanılan bir alana doğru yönelmek... 8. Dünya Ormancılık Kongresinin filizlendireceğini ümit ettiğimiz düşüncedeki dönüşümü böylece ortaya koyabiliriz.»

Yazımızın başında da belirttiğimiz gibi, bu kongrenin hangi görüşün, hangi 'taraf'ın başarısıyla sonuçlanacağını, kırsal topluluklara, daha doğrusu dünyanın kırsalı olan üçüncü dünya ülkelerine neler kazandıracak, hep birlikte önümüzdeki günlerde göreceğiz.

